

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
w Krakowie

ul. Piastowska 32, 30-070 Kraków

tel./fax: +48 12 422 06 36

e-mail: biuro@rops.krakow.pl

www.rops.krakow.pl

Współpraca małopolskich gmin i powiatów z podmiotami ekonomii społecznej w 2019 r.

Raport z VIII edycji badań

Badanie przeprowadzono w ramach projektu „Małopolski Ośrodek koordynacji Ekonomii Społecznej – etap II”

realizowanego przez:

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

w ramach:

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego
na lata 2014-2020

Autor: Marta Bohdziewicz - Lulewicz

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonane z podaniem źródła

Kraków 2020

Spis treści

Wstęp	5
Metodologia i analiza wyników badania	5
Populacja badania	5
Responsywność	5
Technika badawcza.....	5
Realizacja badania	6
Analiza i prezentacja danych	6
Schemat analizowanych obszarów.....	6
Najważniejsze wnioski i rekomendacje	7
Szczegółowe wyniki badań.....	12
I. Charakterystyka współpracy z podmiotami ekonomii społecznej.....	12
Obszary współpracy JST z PES.	14
Formy współpracy gmin i powiatów z PES.....	17
Zakres i zadowolenie ze współpracy z różnymi rodzajami podmiotów ES.....	23
II. Ekonomia społeczna w dokumentach strategicznych i programach gmin i powiatów.....	24
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	24
Strategia Rozwoju Lokalnego	26
Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.....	28
III. Inicjatywa lokalna, fundusz sołecki, budżet obywatelski oraz klauzule społeczne w zamówieniach publicznych.....	32
Inicjatywa lokalna	32
Fundusz sołecki.....	34
Budżet obywatelski	35
Klauzule społeczne	36
Spis tabel i wykresów	39
Wzór kwestionariusza ankiety.....	40

WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

CAWI – wywiad przez Internet, prowadzony za pomocą udostępnienia respondentom kwestionariusza internetowego (Computer Assisted Web Interviewing)

CIS – Centrum Integracji Społecznej

ES – Ekonomia Społeczna JST – jednostka samorządu terytorialnego

KIS – Klub Integracji Społecznej

NGO – Organizacje pozarządowe (non-governmental organisation)

Organizacja – Organizacja pozarządowa

OSP – Ochotnicza straż pożarna

OWES – Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej

PES – Podmiot ekonomii społecznej

PS – Przedsiębiorstwo społeczne

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie

RPW – Roczny plan współpracy z organizacjami pozarządowymi

SRL – Strategia rozwoju lokalnego

SRPS – Strategia rozwiązywania problemów społecznych

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

SPSS - Statistical Package for the Social Sciences

Wstęp

W lutym 2020 roku już po raz ósmy zrealizowano badanie diagnozujące poziom współpracy jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami ekonomii społecznej w Małopolsce. Tym razem dane dotyczą 2019 roku.

Wyniki badania przedstawione zostały w trzech głównych rozdziałach:

I. Pierwszy koncentruje się na charakterystyce współpracy z PES. Opisane zostały w nim zagadnienia dotyczące m.in. typów podmiotów, z którymi współpraca jest nawiązywana, obszarów, w których ma miejsce, jej form czy zadowolenia z efektów podejmowanych działań.

II. Drugi rozdział dotyczy strategicznych działań w ramach organów samorządowych, takich jak opracowywanie planów współpracy czy uwzględnianie zapisów dotyczących ekonomii społecznej w dokumentach strategicznych jednostki.

III. Trzeci rozdział odnosi się do korzystania przez JST z takich narzędzi aktywizacji mieszkańców jak: inicjatywa lokalna, fundusz sołecki, budżet obywatelski oraz powszechności stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, jak również powodów, dla których to narzędzie nie jest wykorzystywane w praktyce większości jednostek samorządowych.

Szczegółowe wyniki badania poprzedzone zostały streszczeniem najważniejszych wniosków i wynikających z nich rekomendacji oraz kluczowych informacji w zakresie metodologii przeprowadzonego badania.

W tym miejscu, serdecznie dziękujemy wszystkim pracownikom gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich oraz powiatów, którzy zgodzili się wziąć udział w badaniu.

Metodologia i analiza wyników badania

Populacja badania

Badaniem objęto wszystkie jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gmin i powiatów z terenu Małopolski czyli 182 gminy oraz 19 powiatów ziemskich.

Responsywność

W badaniu wzięło udział 179 z 201 jednostek samorządu terytorialnego co stanowi 89% populacji. Niestety nie wszystkie JST wypełniły ankietę w całości dlatego też pod każdym wykresie jest podana liczba udzielonych odpowiedzi oznaczona symbolem N.

Technika badawcza

Dane zbierane były za pomocą ankiety internetowej (CAWI) dostępnej pod adresem: <http://www.monitoring.es.malopolska.pl/>

Realizacja badania

Badanie zostało skierowane do pracowników Urzędów Gminy/Miasta i Starostw lub jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za współpracę z organizacjami pozarządowymi. Dane teleadresowe, w tym adresy e-mail zostały pozyskane z Biuletynu Informacji Publicznej, aktualizowane poprzez rozmowy telefoniczne lub weryfikację adresu na stronie internetowej JST. Badanie CAWI realizowane zostało w lutym 2020 r.

Analiza i prezentacja danych

Analiza danych została przeprowadzona z wykorzystaniem narzędzia do statystycznej analizy danych SPSS.

Przy podawaniu informacji o rozkładach odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w ankiecie przyjęto zasadę:

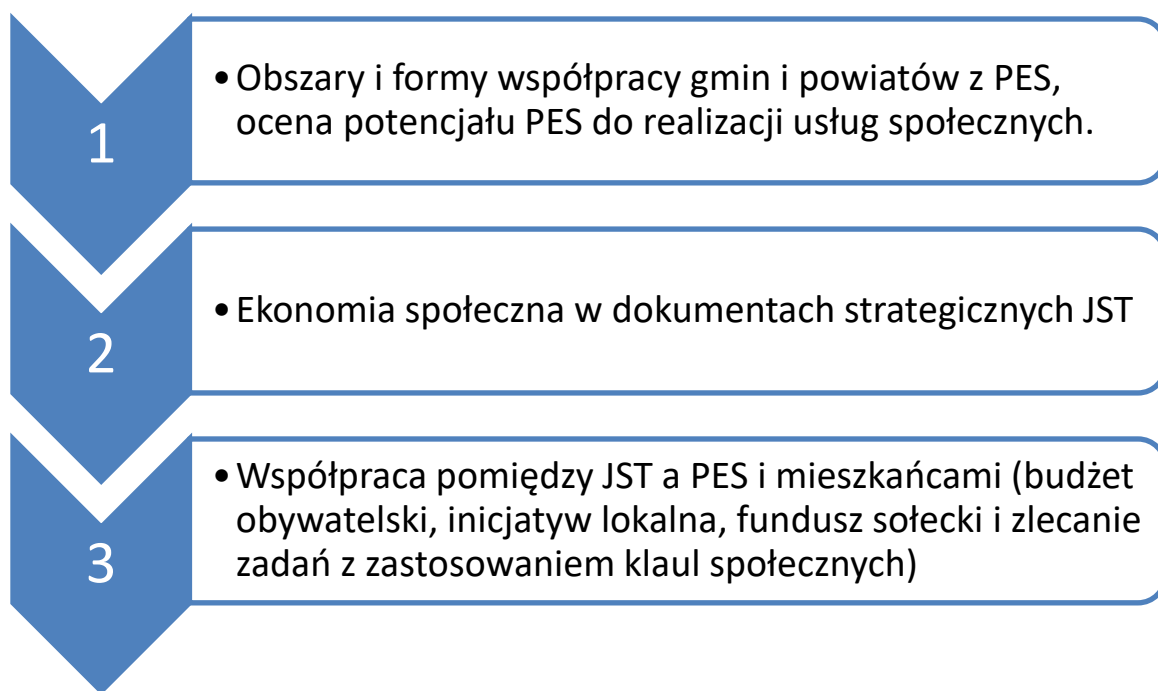
- podawania wartości procentowej przy charakteryzowaniu ogółem badanych podmiotów oraz gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, np.: 93 % badanych JST podjęła w 2019 r. współpracę z PES,
- podawania liczebności w przypadku analizy dla powiatów i gmin miejskich (z powodu niewielkiej populacji badanej), np.: 7 z 12 gmin miejskich zarezerwowała środki na realizację budżetu obywatelskiego,
- przy charakterystyce wyników odnośnie każdego z obszarów pod wykresem umieszczono liczbę podmiotów (N), które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie.

Schemat analizowanych obszarów

Dla większej przejrzystości dokumentu, wyniki badania przedstawione zostały w podziale na 3 główne obszary badawcze. Podział ten odzwierciedla strukturę kwestionariusza wykorzystanego w procesie gromadzenia danych. Poniższy schemat prezentuje podział i kolejność analizy poszczególnych bloków.

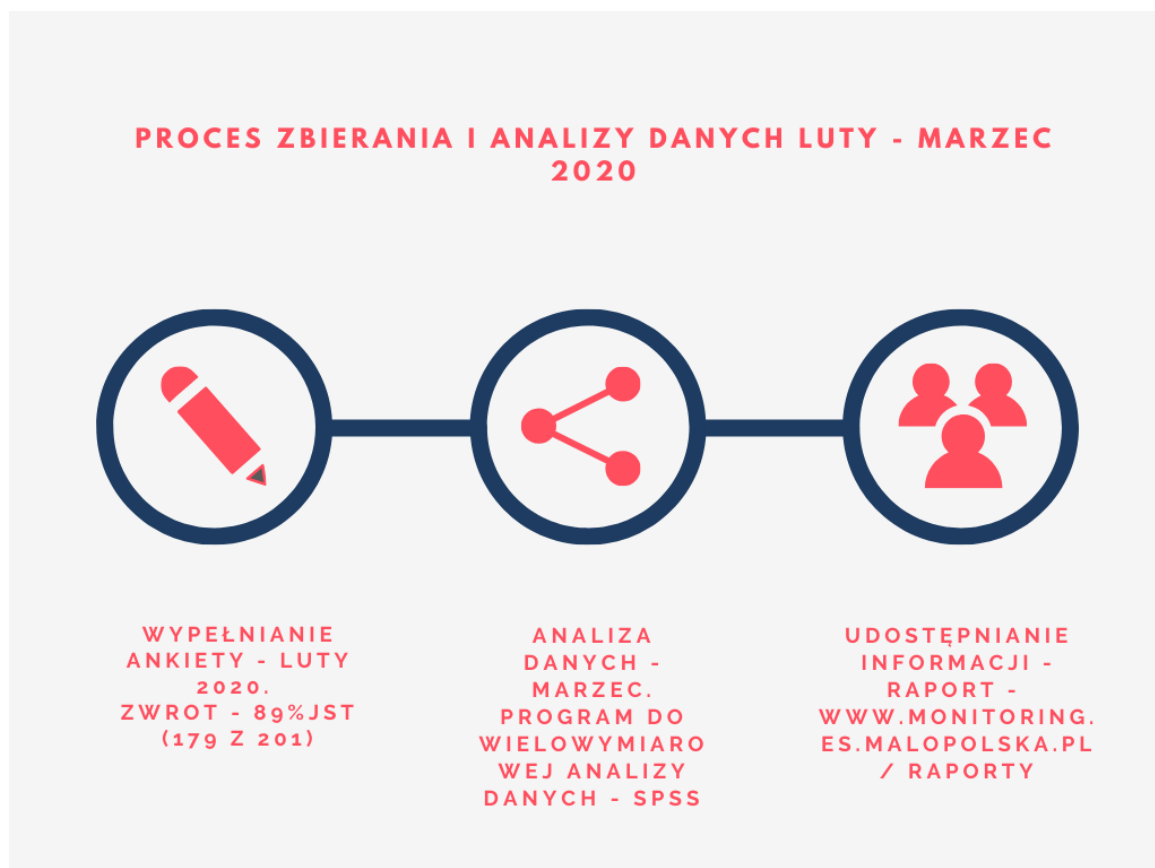
Schemat 1. Kolejność analizy zgromadzonego materiału.

Źródło: opracowanie własne.

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

- Proces VIII edycji badania ankietowego małopolskich gmin i powiatów przedstawia schemat:

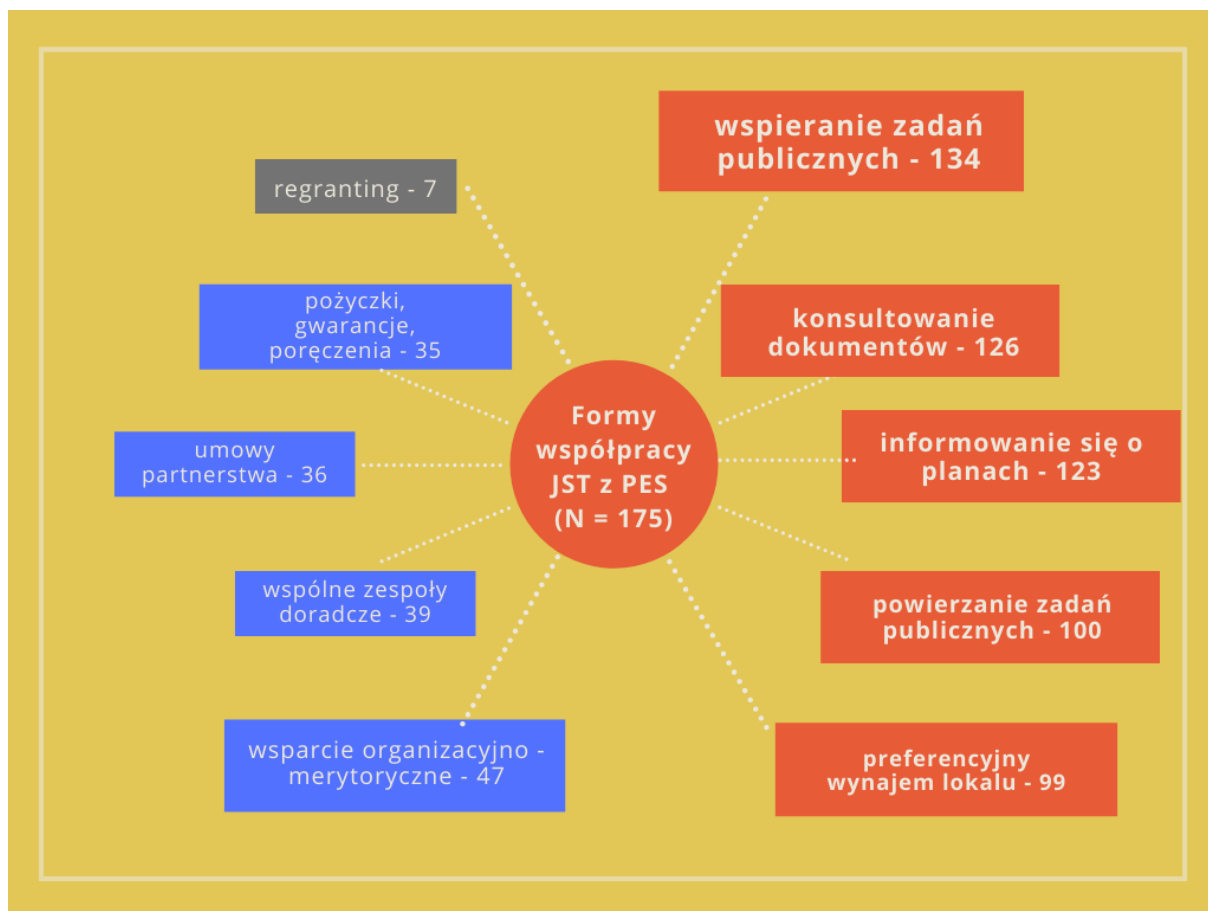

- Zdecydowana większość małopolskich gmin i powiatów współpracuje z podmiotami ekonomii społecznej (93%), pozostałe za powód nie podjęcia w 2019 r. kooperacji podały brak PES oraz brak potencjału PES.
- Jak co roku, tak i w ostatnim badaniu, współpraca JST z PES odbywała się najczęściej w obszarze sportu, turystyki i rekreacji, następnie kultury i sztuki oraz pomocy społecznej; najrzadziej w obszarze: rynku pracy/aktywizacji zawodowej, animowania działań lokalnych oraz w obszarze ochrony środowiska.

- Tegoroczne badania przynoszą informację o znacznym wzroście JST stosujących niemal wszystkie formy współpracy z PES (poza regrantingiem, który jest stosowany nadal tylko w 5% JST). W stosunku do danych z 2018 r. o 20 pp. wzrosło powierzenie PES realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji, o ponad 10 pp. wzrosły niefinansowe formy współpracy: wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, konsultacje projektów

aktów normatywnych, wsparcie lokalowe, tworzenie wspólnych zespołów doradczych oraz jedna finansowa forma współpracy - udzielanie pożyczek i gwarancji.

- Podmiotami, z którymi najrzadziej współpracowały małopolskie gminy i powiaty w 2019 roku były spółki non profit, w dalszej kolejności: zakłady aktywności zawodowej (ZAZ), centra integracji społecznej (CIS), kluby integracji społecznej (KIS), spółdzielnie socjalne oraz ośrodki wsparcia ES (OWES) – ponad 70% JST nie podjęła z nimi współpracy. Na pierwsze miejsce najczęstszych, satysfakcjonujących kontaktów z PES wysunęły się stowarzyszenia (94% JST współpracowała i była zadowolona z efektów współpracy), na drugim miejscu znalazły się kluby sportowe, na trzecim ochotnicze straże pożarne. Fundacje, związki wyznaniowe, warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) oraz stowarzyszenia JST to typy organizacji, z którymi współpracuje z zadowoleniem od 45% do ok. 30% JST.
- Jak co roku najwięcej JST deklaruje, że na terenie gminy/powiatu znajdują się podmioty zajmujące się organizacją wolnego. Na drugim miejscu pod względem dostępności znajdują się organizacje działające na rzecz kultury, sztuki i edukacji. W ponad połowie badanych JST funkcjonują pozarządowe organizacje działające na rzecz bezpieczeństwa. Rzadkością są natomiast PES świadczące: opiekę medyczną świadczoną przez PES (na szerszą skalę występują tylko w powiatach i gminach miejskich) oraz zajmujące się rozwojem przedsiębiorczości.

- W strategiach rozwiązywania problemów społecznych 46% JST zaplanowało współpracę z PES w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych; były to głównie gminy miejskie i miejsko-wiejskie. Najbardziej interesujące nas zapisy znajdują się w dokumentach powiatowych. Wynik ten utrzymuje się od kilku lat i może być interpretowany, jako wciąż niska wiedza/świadomość nt. wykorzystania narzędzi ES w rozwiązywaniu problemów społecznych. Należy zatem zwiększyć oddziaływanie edukacyjno – informacyjne dot. instrumentów ES w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, np. aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych (czy innych przypisanych jako zadanie powiatu) w działach zajmujących się współpracą z sektorem pozarządowym.
- Tak jak w przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych, tak i w strategii rozwoju lokalnego w ponad połowie badanych JST nie dostrzega roli ekonomii społecznej w rozwoju lokalny. Duży odsetek odpowiedzi „nie wiem” oznaczać może natomiast brak wiedzy osób zajmujących się współpracą z trzecim sektorem nt. tego czy najważniejsza strategia samorządu przewidziała dla niego jakąś rolę. 42% JST przewidywała udział PES w rozwoju lokalnym i były to relatywnie najczęściej gminy miejskie, najrzadziej zaś – gminy wiejskie. W gminach wiejskich i

miejsko - wiejskich relatywnie duży odsetek badanych przyznał, że w 2019 r. brak było aktualnej strategii rozwoju lokalnego (odpowiednio 17 % i 18 %). Można zatem założyć, że w 2020 r. duża grupa JST będzie pracowała nad swoją strategią rozwoju lokalnego. Warto zatem zadbać o to, by system wsparcia ES tworzony przez OWES i ROPS zaoferował wsparcie polegające na przedstawieniu sposobów wykorzystania ES w rozwoju lokalnym (co znajdzie odzwierciedlenie w strategiach rozwoju lokalnego w następnej perspektywie).

- Jak co roku, zdecydowana większość JST (84%) zadeklarowała, że w rocznych programach współpracy z organizacjami pozarządowymi przewidziano działania wspierające rozwój istniejących w gminie/powiecie PES (poprzez wsparcie finansowe i/lub pozafinansowe). Relatywnie najwięcej programów współpracy zawierających ww. zapisy posiadały w 2019 r. gminy wiejskie, a najmniej gminy miejsko – wiejskie.
- Średnia kwota przeznaczona w 2019 r na realizację programu współpracy z organizacjami społecznymi wyniosła 478 tys. złotych, mediana 140 tys. zł. Małopolskie JST są ekstremalnie zróżnicowane w podejściu do budżetowania zadań zleczanych sektorowi ekonomii społecznej. Każdy typ JST posiada jednostki różniące się od siebie w obrębie danej kategorii pod względem wysokości środków przeznaczanych na współpracę z NGO, jednak najbardziej zróżnicowane są pod tym względem gminy wiejskie. Wśród nich znajdują się bowiem gminy należące do każdej kategorii – od takich, które przewidziały na współpracę z PES do 100 złotych, przez takie, które wydatkowały na nią ponad 2 miliony złotych (11 gmin wiejskich). Najwyższe kwoty na współpracę z PES przeznaczają powiaty (średnio dziewięciokrotnie wyższe od przeciętnego budżetu gmin wiejskich). Na drugim miejscu plasują się gminy miejsko-wiejskie ze średnim budżetem trzykrotnie większym od budżetu gmin wiejskich.
- Wyniki pokazują, że inicjatywa lokalna jest rzadko stosowanym instrumentem w małopolskich samorządach (1/4 JST zabezpieczyła budżet na ten cel, w 15% jednostek został złożony przynajmniej jeden wniosek). Trudno jednak powiedzieć czy powodem tego jest małe zainteresowanie mieszkańców i organizacji tym instrumentem czy brak zainteresowania samorządu wspieraniem tego typu aktywności. Warto promować dobre przykłady współpracy samorządu z mieszkańcami, zwłaszcza działającymi pod auspicjami PES, gdyż tego typu inicjatywa może stać się początkiem długofalowej współpracy samorządu z lokalnymi PES i mieszkańcami.
- W 2019 r. na organizację budżetu obywatelskiego zdecydowało się 11% badanych JST; o 5% mniej w stosunku do lat 2017 i 2018. Budżet obywatelski to domena gmin miejskich (blisko połowy); na realizację tej zaawansowanej formy konsultacji społecznych zdecydowała się też ¼ gmin miejsko – wiejskich, 1 powiat i 3 gminy wiejskie. Realizacja budżetu obywatelskiego

powiązana jest dodatnio z wysokością budżetu przeznaczanego na realizację rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi badanych JST.

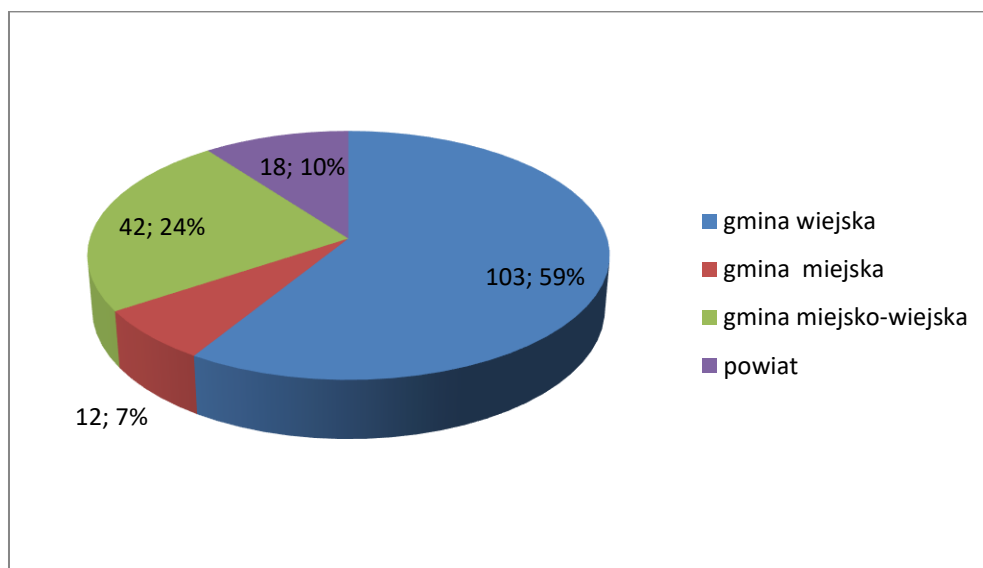
- 9 na 10 badanych JST nie zastosowała w 2019 r. klauzul społecznych w organizowanych zamówieniach. Gminy wiejskie wskazywały jako najczęstszy powód tej sytuacji „brak wiedzy jak w praktyce zastosować klauzule społeczne” oraz „brak wykonawców mogących z nich skorzystać”. Gminy miejskie wskazują głównie na „brak wykonawców mogących skorzystać z klauzul”, powiaty na „niejasne przepisy prawne”, zaś połowa przedstawicieli gmin miejsko – wiejskich nie zna powodów niezastosowania klauzul w zamówieniach swoich jednostek. Aby klauzule były stosowane na szerszą skalę niezbędne są trzy warunki – obecność profesjonalnie działających PES, wiedza w JST jak w praktyce zastosować przepisy oraz otwartość JST i pozytywne doświadczenie współpracy z PES. Dlatego działania zmierzające do rozpowszechnienia tego narzędzia nie powinny koncentrować się tylko na edukacji w zakresie stosowania prawa dotyczącego KS, ale szeroko rozumianej współpracy z lokalnymi PES, w tym wzmacniania ich potencjału do realizacji profesjonalnych usług.

Szczegółowe wyniki badań.

I. Charakterystyka współpracy z podmiotami ekonomii społecznej.

W badaniu wzięły udział 103 gminy wiejskie (ze 121, co stanowi 85% tego typu jednostek), 42 gminy miejsko-wiejskie (z 47 co stanowi 89%), 12 gmin miejskich (z 14, co stanowi 86%) oraz 18 z 19 powiatów (95%).

Wykres 1. Struktura JST biorących udział w badaniu.

N = 175

Stanowisko pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych znajdowało się w co dziesiątej jednostce samorządu terytorialnego. Należy jednak zaznaczyć, że wśród pozostałych JST są takie, które posiadają stanowisko dedykowane NGO, tylko nieco inaczej nazwane, np.:

- koordynator ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi (8 JST),

- inspektor ds. profilaktyki i współpracy z NGO,

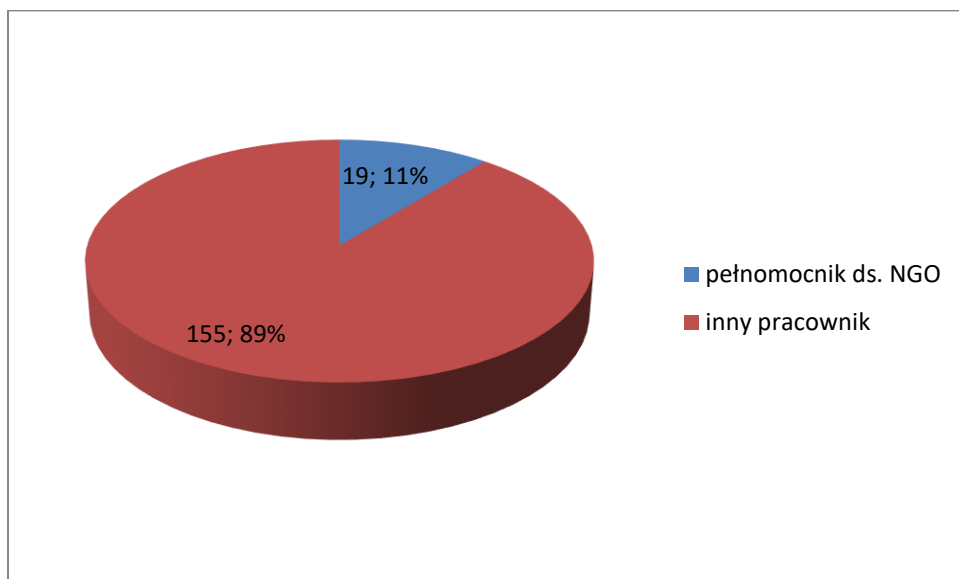
lub połączone z innymi obszarami (najczęściej kultury, promocji, sportu, edukacji), np.:

- inspektor ds. kultury, sportu i współpracy z organizacjami pozarządowymi,

- inspektor ds. edukacji przedszkolnej, sportu, pożytku publicznego i funduszu sołectkiego.

Stanowiskiem, w kompetencjach którego często znajduje się współpraca z NGO jest również sekretarz gminy (7 JST).

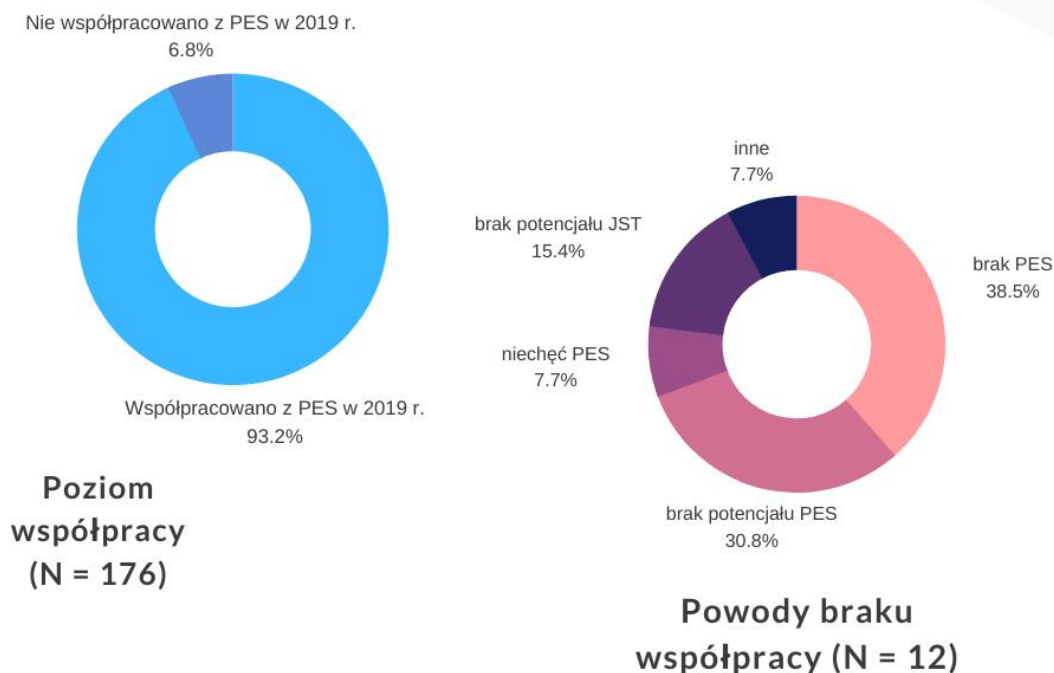
Wykres 2. Stanowisko pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych w badanych JST.

N = 174

Zdecydowana większość badanych jednostek w 2019 r. współpracowała z PES zdefiniowanymi szeroko – od klubów sportowych przez inne stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne, podmioty reintegracyjne (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) i spółki non profit. 7% czyli 12 JST nie współpracowała z PES, głównie z powodu braku PES (5 gmin) oraz braku potencjału PES (4 gminy).

Wykres 3. Poziom współpracy badanych JST i powody jej braku w 2019 r.

Obszary współpracy JST z PES.

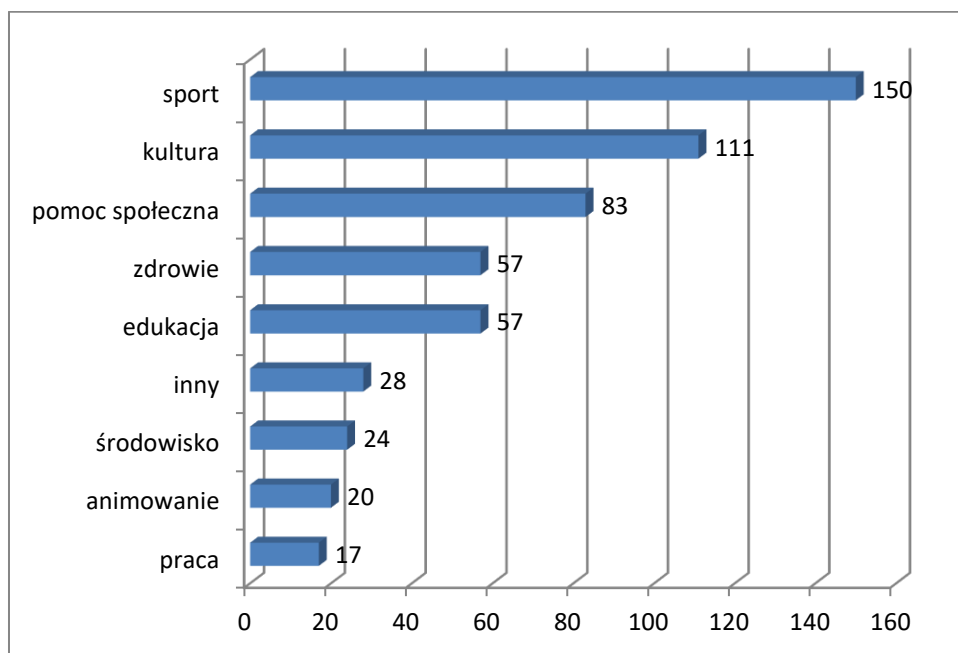
Jak co roku, tak i w ostatnim badaniu, współpraca JST z PES odbywała się najczęściej w obszarze sportu, turystyki i rekreacji. Wskazało na ten obszar 86% JST (150 ze 175 JST). Ranking kolejnych najpopularniejszych obszarów współpracy nieodmiennie od lat układa się tak samo:

- na drugim miejscu znajduje się obszar współpracy związanej z kulturą i sztuką (w tym roku 111 wskazań co oznacza 63% badanych),
- następnie pomoc społeczna (83 wskazania – 47%),
- edukacja i wychowanie oraz ochrona zdrowia (po 57 wskazań co stanowi 33%).

Najrzadziej, bo w mniej niż 15% badanych gmin i powiatów, współpraca JST z PES odbywała się w obszarze: rynku pracy/aktywizacji zawodowej (17 JST), animowania działań lokalnych (20 JST) oraz w obszarze ochrony środowiska (24 JST). Tu również widać podobieństwo między wynikami badań w perspektywie ostatnich kilku lat.

JST w dużej mierze wskazują też „inny obszar” (28 JST). Odpowiedzi w tej kategorii stanowiły uszczegółowienie pojemniejszych kategorii z kafeerii głównie w dziedzinie „pomoc społeczna” i obejmowały przede wszystkim politykę senioralną, wsparcie dla osób niepełnosprawnych, profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Wykres 4. Obszary współpracy JST z PES w 2019 r.

N = 175, suma odpowiedzi nie równa się do N bo można było zaznaczyć wiele odpowiedzi.

Gminy wiejskie współpracują z PES głównie w zakresie sportu, turystyki i rekreacji (95% badanych), duży odsetek może też wskazać kulturę, sztukę i tradycję jako dziedziny współpracy z sektorem ES (60%). Trzecim co do częstości wskazaniem w gminach wiejskich jest pomoc społeczna, w obszarze której 43% gmin współpracuje z PES. Niestety poza tymi trzema obszarami, zapewne również ze względu na brak PES, współpraca gmin wiejskich jest znacząco mniejsza i ograniczona do co czwartej gminy (ochrona zdrowia, edukacja) lub do co dziesiątej (animacja społeczności lokalnej, ochrona środowiska, rynek pracy).

Gminy miejskie. Ich specyfika polega na tym, że co do zasady mają większy wybór potencjalnych organizacji na swoim terenie przez co obszary współpracy są bardziej zróżnicowane. Wszystkie badane gminy miejskie współpracowały w obszarze sportu, turystyki i rekreacji, niemal wszystkie w obszarze kultury, sztuki i turystyki (10 z 11), ponad połowa w obszarze ochrony zdrowia i pomocy społecznej (6 z 11); na edukację i wychowanie oraz inny obszar wskazało 5 z 11 miast. Co ciekawe, żadna gmina miejska nie współpracuje z PES w zakresie rynku pracy i aktywizacji zawodowej zapewne „oddając” ten obszar w gestię urzędu pracy.

Gminy miejsko – wiejskie. Tak jak pozostałe JST, również ten typ gminy w zdecydowanej większości współpracuje z PES w zakresie sportu, turystyki i rekreacji (90%), duży odsetek deklaruje współpracę w zakresie kultury, sztuki i rekreacji (77%) oraz pomocy społecznej (59%). Blisko połowa gmin miejsko-wiejskich kooperowała z PES w zakresie działań dotyczących edukacji i wychowania oraz ochrony

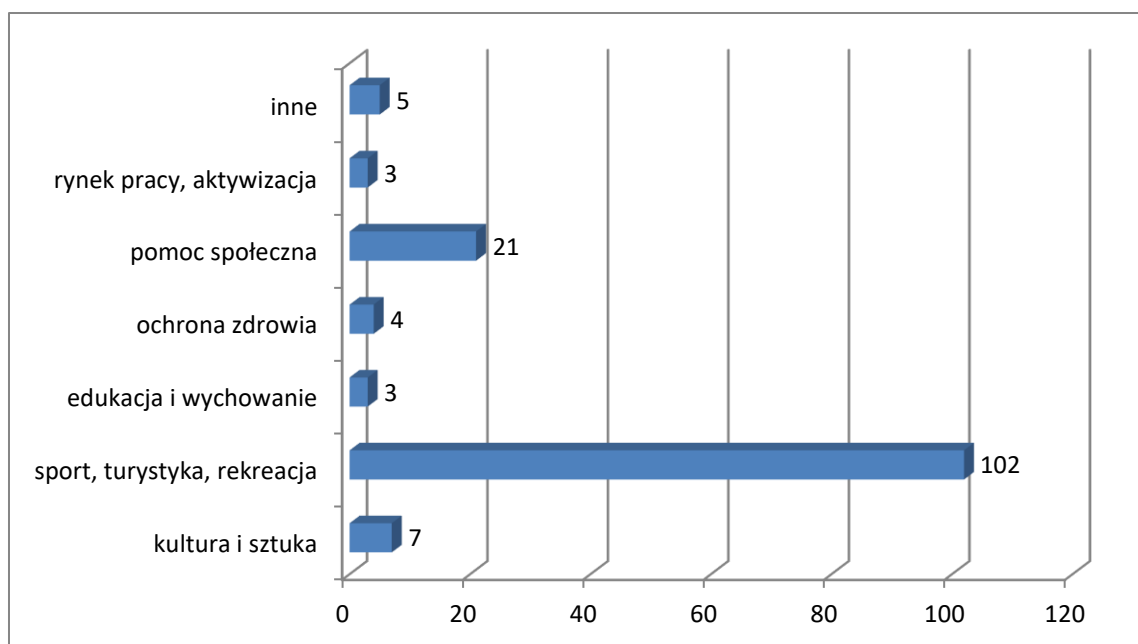
zdrowia. Niewiele bo 15 % lub mniej gmin miejsko-wiejskich wskazała jako obszar współpracy z sektorem ES: ochronę środowiska, animację lokalną, rynek pracy oraz inny obszar.

Powiaty. Wyróżniają się na tle gmin relatywnie wyższym (o ok. 20%) odsetkiem jednostek współpracujących z PES w zakresie pomocy społecznej (13 z 18), dwukrotnie częściej współpraca w zakresie ochrony środowiska oraz rynku pracy i aktywizacji zawodowej. Tak jak inne JST zdecydowana większość współpracowała w zakresie sportu (17 z 18) oraz kultury i sztuki (16 z 18).

Tabela 1. Zależność między typem JST a obszarami współpracy z PES w 2019 r.

obszary współpracy z PES	Gmina wiejska	Gmina miejska	Gmina miejsko wiejska	Powiat -
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
kultura i sztuka	60%	91%	77%	89%
sport, turystyka, rekreacja	95%	100%	90%	94%
edukacja i wychowanie	26%	45%	49%	50%
ochrona zdrowia	26%	55%	46%	50%
pomoc społeczna	43%	55%	59%	72%
ochrona środowiska	11%	18%	15%	33%
rynek pracy, aktywizacja zawodowa	9%	0%	10%	28%
animacja społeczności lokalnej	12%	18%	13%	11%
inny obszar	11%	45%	15%	39%

Na pytanie, jaki obszar współpracy był w 2019 r. kluczowym, zdecydowanie najczęściej został wskazany sport, turystyka i rekreacja (70% JST), na drugim miejscu pomoc społeczna (15%). Pozostałe obszary były wskazywane sporadycznie – poniżej 5 %.

N = 145

Formy współpracy gmin i powiatów z PES.

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami ekonomii społecznej może odbywać się w różnych formach. Część z nich wymieniona jest w art. 5 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹.

Poniżej przedstawiamy wszystkie formy współpracy, o które pytaliśmy w tegorocznym badaniu. Możliwe było zaznaczenie kilku odpowiedzi z kafeterii:

1. Powierzenie PES realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
2. Wspieranie PES w realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
3. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
4. Konsultacje z PES projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań pożytku publicznego;
5. Utworzenie/kontynuowanie prac wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli PES oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
6. Umowy partnerstwa w celu wspólnej realizacji projektów;

¹ z dnia 23 kwietnia 2003 roku z późn. zm. (Dz. U. 2003 nr 96 poz. 873).

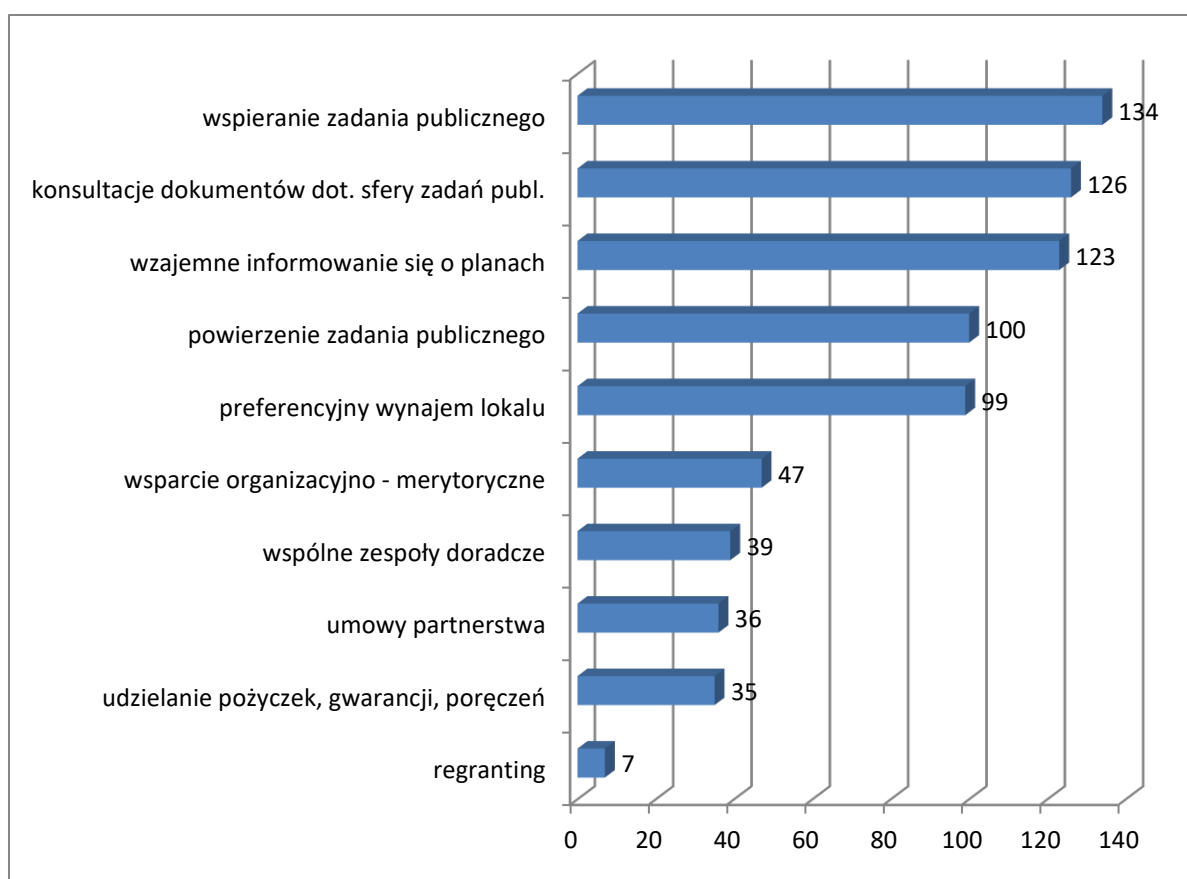
7. Udzielanie wsparcia lokalowego na preferencyjnych warunkach (np. użytkowanie, najem lub dzierżawa w drodze bezprzetargowej lub po cenach niższych niż rynkowe);
8. Udzielanie pożyczek, gwarancji, poręczeń dla PES na realizację zadań w sferze pożytku publicznego;
9. Współpraca z PES w formie regrantingu (forma dodana w tegorocznej edycji badania);
10. Wsparcie organizacyjne – merytoryczne dla PES (np. punkt poradnictwa dla NGO).

W jakich finansowych i pozafinansowych formach współpracowały ze sobą JST i PES w 2019 roku?

- Wspieranie PES w realizacji zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie realizacji tych zadań zadeklarowało 87% (wzrost o 5 pp. w stosunku do 2018 r. - 82% JST)
- Wzajemne informowanie się o planowanych działaniach zadeklarowało 82% (wzrost o 11 pp. w stosunku do 2018 r. - 71% JST)
- Konsultacje projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań pożytku publicznego zadeklarowało 80% (wzrost o 13 pp. w stosunku do 2018 r. - 67% JST)
- Powierzenie PES realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji zadeklarowało 65% (wzrost o blisko 20 pp. w stosunku do 2018 r. - 44% JST)
- Udzielanie wsparcia lokalowego na preferencyjnych warunkach zadeklarowało 64 % (wzrost o 12 pp. w stosunku do 2018 r. - 52% JST)
- Wsparcie organizacyjne – merytoryczne dla PES (np. Punkt poradnictwa dla NGO) zadeklarowało 30% (w 2018 r. - 29%)
- Wspólne zespoły doradczo - inicjatywne zadeklarowało 25% JST (wzrost o 10 pp. w stosunku do 2018 r. - 15%)
- Umowy partnerskie na realizację projektów zadeklarowało 23% badanych (wzrost o 8 pp. w stosunku do 2018 r. - 15% JST)
- Udzielanie pożyczek oraz gwarancji zadeklarowało 23% JST (wzrost o 11 pp. w stosunku do 2018 r. - 12% JST)
- Regrantingu zadeklarowało 5% badanych (w 2018 r. - 4% JST)

Wykres 5. Formy współpracy JST z PES w 2019r.

N=154, odpowiedzi nie sumują się do N, gdyż można było zaznaczyć kilka obszarów.

Tegoroczne badania przynoszą informację o znacznym wzroście JST stosujących niemal wszystkie formy współpracy z PES (poza regrantingiem, który jest stosowany nadal tylko w 5% JST). O 20 pp. wzrosło powierzenie PES realizacji zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji, o ponad 10 pp. wzrosło: wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, konsultacje projektów aktów normatywnych, wsparcie lokalowe, tworzenie wspólnych zespołów doradczych oraz udzielanie pożyczek i gwarancji. Czyżby w 2019 roku nastąpił przełom związany ze wzrostem różnorodności form współpracy małopolskich gmin i powiatów? Czy zatem można dostrzec jakieś różnice w formach współpracy pomiędzy 3 typami gmin oraz powiatami?

Jeśli przeanalizujemy stosowanie różnorodnych form współpracy w zależności od typu JST, dostrzeżemy, że:

- **gminy wiejskie** relatywnie często (w porównaniu z gminami miejskimi i powiatami) stosują pożyczki, poręczenia, gwarancje (co czwarta gmina wiejska). Co najmniej $\frac{3}{4}$ gmin wiejskich wspiera PES w realizacji zadań publicznych, wzajemnie informuje się z PES o planach działań i konsultuje akty prawne dot. pożytku publicznego. Ponad 60% stosuje też preferencje lokalowe i powierzenie zadań publicznych, przy czym odsetek gmin wiejskich powierzających realizację zadań PES wzrósł o 20% w porównaniu z 2018 r.

- **gminy miejskie** wyróżniają się w takich aspektach jak większa powszechność w działaniach świadczących o partycypacyjnym podejściu do zarządzania sferą publiczną – relatywnie częściej od innych typów JST dbają o wzajemne informowanie się o planowanych działaniach, tworzą wspólne zespoły doradcze oraz konsultują projekty aktów normatywnych. Ponad połowa gmin miejskich zapewnia też wsparcie organizacyjne i merytoryczne dla organizacji pozarządowych i innych PES.

- **gminy miejsko – wiejskie** najczęściej ze wszystkich typów JST (97%) wspierały w 2019 r. i powierzały realizację zadań przez PES. Blisko $\frac{3}{4}$ gmin miejsko – wiejskich użycza na preferencyjnych warunkach lokali dla organizacji pozarządowych i innych PES.

- **powiaty** relatywnie najczęściej konsultują z PES dokumenty dotyczące zadań pożytku publicznego i zawierają umowy partnerstwa w celu wspólnej realizacji projektów . Powiaty nie stosują regrantingu, a pożyczkę, poręczenie lub gwarancję zastosował w 2019 r. jeden powiat.

Tabela 2. Zależność między typem JST a formami współpracy z PES.

		Gmina wiejska	Gmina miejska	Gmina miejsko – wiejska	Powiat
		% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
powierzanie zadań publicznych		63%	55%	67%	61%
wspieranie zadań publicznych		79%	91%	97%	89%
wzajemne informowanie się		75%	91%	82%	78%
konsultacje aktów normatywnych		74%	91%	85%	94%
tworzenie zespołów doradczych		17%	55%	26%	44%
umowy partnerstwa		18%	27%	26%	39%
preferencje lokalowe		61%	73%	72%	50%
pożyczki, poręczenia, gwarancje		24%	9%	31%	6%
regranting		4%	9%	5%	0%
wsparcie organizacyjno - merytoryczne		21%	55%	36%	44%

Wzrost otwartości na współpracę i gotowości stosowania różnorodnych jej form cieszy, drugą stroną medalu jest jednak podaż PES, z którymi gminy i powiaty mogą kooperować w zakresie usług społecznie użytecznych, potrzebnych mieszkańcom, wypełniających lukę pomiędzy ofertą biznesową a publiczną. Od początku badania, czyli po raz ósmy, pytaliśmy JST czy na terenie gminy/powiatu znajdują się PES kompetentne do tego by świadczyć np. usługi opiekuńcze, edukacyjne, zajmujące się dożywianiem, itp.

- Jak co roku najwięcej JST bo 78% deklaruje, że na terenie gminy/powiatu znajdują się podmioty zajmujące się organizacją wolnego .
- Na drugim miejscu pod względem dostępności znajdują się organizacje działające na rzecz kultury, sztuki i edukacji – są dostępne w 70% JST.
- W 59% badanych JST znajdują się pozarządowe organizacje działające na rzecz bezpieczeństwa.

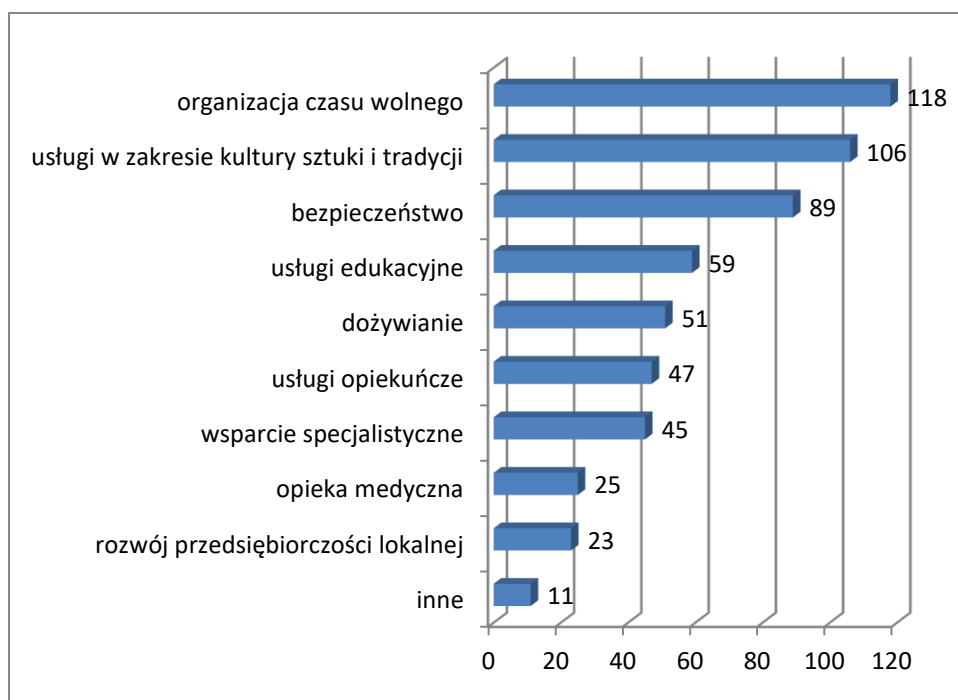
Powyższe trzy typy usług są najbardziej popularne w małopolskich JST. Pozostałe obszary usług społecznych są zagospodarowane blisko dwukrotnie rzadziej:

- usługi edukacyjne są gotowe świadczyć PES w 39% JST (w ¾ powiatów i połowie gmin miejskich)
- usługi związane z dożywianiem osób ubogich, niesamodzielnych są dostępne w 34% JST (największy wzrost w stosunku do danych z 2018 r. – o 6 pp.). Są dostępne głównie w gminach miejsko – wiejskich (w 56%) oraz połowie miejskich.
- usługi opiekuńcze, tak ważne z perspektywy opieki nad osobami niesamodzielnymi, często samotnymi, są dostępne w 31% (około połowie powiatów i gmin miejsko-wiejskich i tylko w co czwartej gminie wiejskiej),
- wsparcie specjalistyczne, np. prawne jest dostępne w 30% JST (głównie w powiatach i gminach miejskich)
- rzadkością jest: opieka medyczna świadczona przez PES (dostępna w ok. 17% JST, na szerszą skalę tylko w powiatach i gminach miejskich) oraz rozwój przedsiębiorczości świadczony przez 15% JST, w tym niemal w połowie powiatów.

Odsetek JST deklarujących, że na terenie JST znajdują się PES świadczące interesujące nas usługi jest niemal identyczny jak w badaniu z 2018 r. Jedyną zmianą in plus jest 6-cio procentowy wzrost liczby JST, w których działają PES zajmujące się dożywianiem osób samotnych i w trudnej sytuacji.

Wykres 6. Potencjał PES do świadczenia usług społecznych - występowanie na terenie badanych JST.

N = 151, odpowiedzi nie sumują się do N, gdyż można było zaznaczyć kilka obszarów.

Tabela 3. Zależność między typem JST a dostępnością PES świadczących usługi społeczne.

Dostępność PES świadczących dane usługi	Gmina wiejska				Gmina miejska				Gmina miejsko-wiejska				Powiat			
	%	z	N	w	%	z	N	w	%	z	N	w	%	z	N	w
	kolumnie				kolumnie				kolumnie				kolumnie			
usługi opiekuńcze	26%				42%				49%				53%			
usługi edukacyjne	36%				50%				46%				73%			
organizacja czasu wolnego	80%				92%				87%				93%			
bezpieczeństwo	60%				50%				67%				87%			
wsparcie specjalistyczne	20%				67%				38%				80%			
opieka medyczna	11%				42%				21%				40%			
dożywianie	30%				50%				56%				27%			

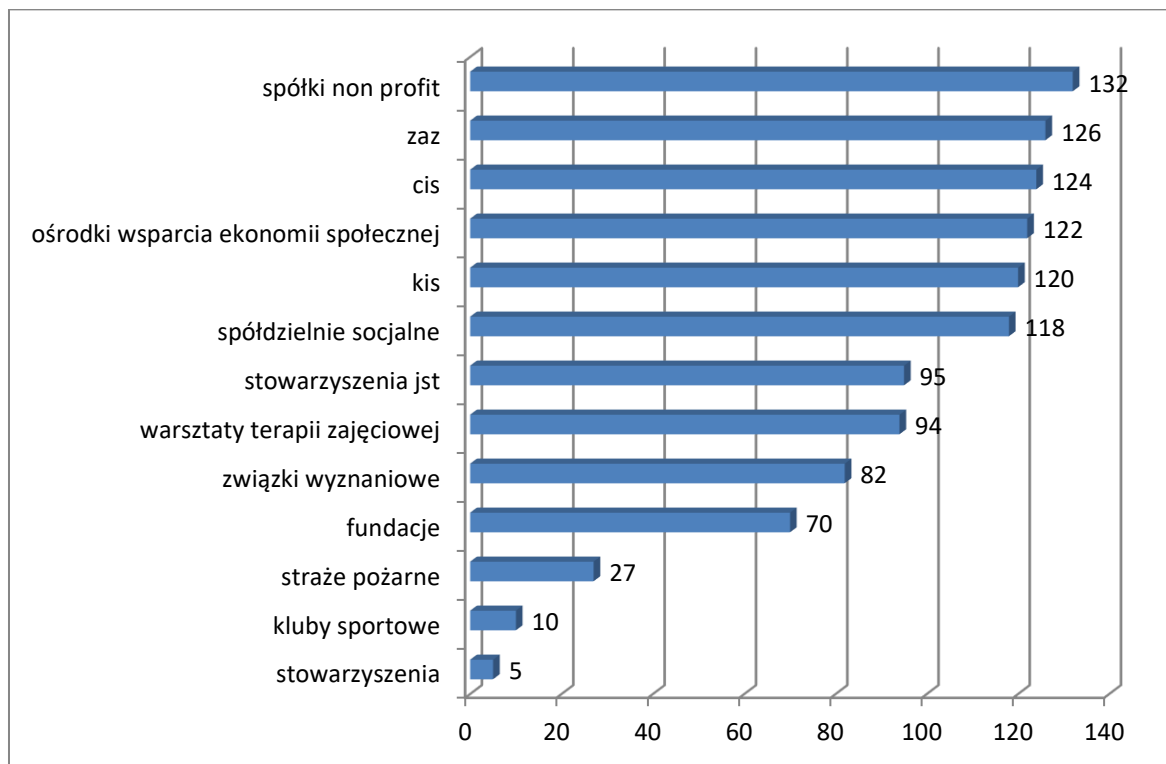
kultura, sztuka, tradycja	68%	92%	74%	93%
rozwój przedsiębiorczości lokalnej	14%	8%	13%	47%
inny obszar	7%	17%	3%	<u>20%</u>

Zakres i zadowolenie ze współpracy z różnymi rodzajami podmiotów ES.

Podmiotami, z którymi najrzadziej współpracowały małopolskie gminy i powiaty w 2019 roku były spółki non profit - aż 84% nie miała z nimi kontaktu. Ponad 70% JST nie podjęła też współpracy z:

- zakładami aktywności zawodowej (ZAZ),
- centrami integracji społecznej (CIS),
- klubami integracji społecznej (KIS),
- spółdzielniami socjalnymi
- oraz ośrodkami wsparcia ES (OWES).

Wykres 7. Podmioty ekonomii społecznej, z którymi JST współpracują najrzadziej.

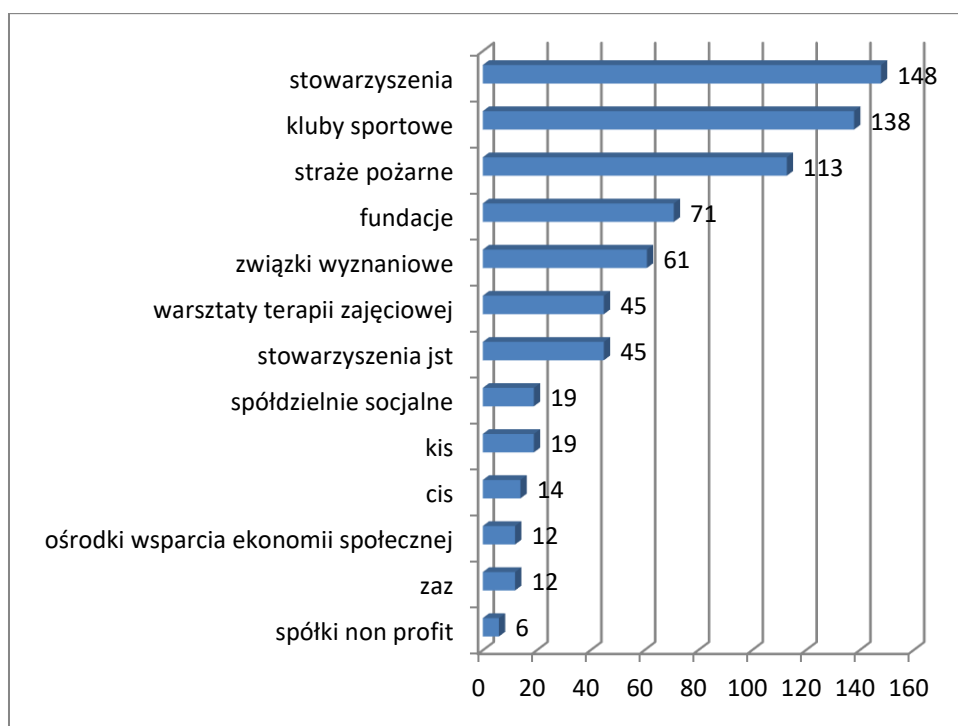

N = 158, odpowiedzi nie sumują się do N, gdyż można było zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Trzeba przyznać, że jeżeli gminy i powiaty podejmują się współpracy z jakimś typem PES to są z niej zadowolone lub raczej zadowolone. Tylko w przypadku tylko w 2 przypadkach zadeklarowano niezadowolenie ze współpracy z OWES i z fundacjami oraz po jednym przypadku niezadowolenia z efektów współpracy z innymi typami PES.

W 2019 r. na pierwsze miejsce najczęstszych, satysfakcjonujących kontaktów z PES, przed klubami sportowymi, wysunęły się stowarzyszenia (94% była zadowolona z efektów współpracy), na drugim miejscu znalazły się kluby sportowe (87% JST zadowolonych z kooperacji). Jak co roku, zdecydowana większość uczestników badania zadeklarowała współpracę z ochotniczymi strażami pożarnymi (ponad 71%). Fundacje, związki wyznaniowe, warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) oraz stowarzyszenia JST to typy organizacji, z którymi współpracuje z zadowoleniem od 45% do ok. 30% JST.

Wykres 8. Podmioty, z którymi JST współpracują najczęściej i są zadowolone z efektów tej współpracy.

N = 158, odpowiedzi nie sumują się do N, gdyż można było zaznaczyć kilka odpowiedzi.

II. Ekonomia społeczna w dokumentach strategicznych i programach gmin i powiatów

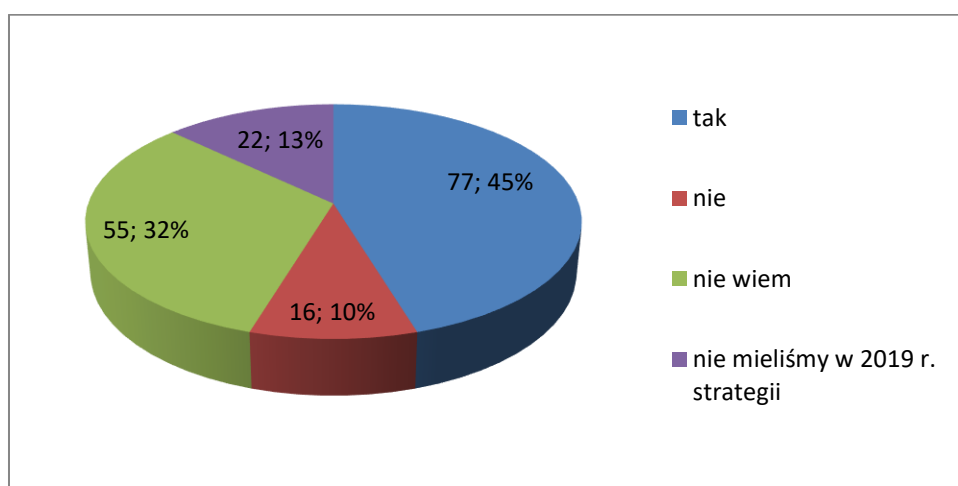
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (SRPS), jako obligatoryjny dokument mający za zadanie ocenę sytuacji demograficznej i problemów społecznych w gminie/powiecie oraz zaplanowanie działań opiekuńczych, integrujących i aktywizujących osoby w trudnej sytuacji życiowej,

jest miejscem, w którym ekonomia społeczna powinna być wykorzystana jako jedno z wielu sprawdzonych narzędzi zmiany społecznej. Zadano zatem pytanie czy w SRPS przewidziano współpracę z PES w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych.

Odpowiedzi układają się niemal identycznie jak w ubiegłorocznym badaniu – 46% JST zawarła w SRPS interesujące nas zapisy, co trzeci samorząd nie miał wiedzy czy istnieją interesujące nas zapisy, 10 % JST nie przewidywało współpracy z PES w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych, a 13% nie posiadało rzeczonoego dokumentu.

Wykres 9. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w SRPS.

N = 170

Najrzadziej zapisy o współpracy z PES przy rozwiązywaniu problemów społecznych znajdowały się w powiatowych dokumentach (w 5 na 18 tego typu jednostek); w powiatach był też największy odsetek odpowiedzi świadczących o braku wiedzy w tym zakresie.

Najwięcej SRPS przewidujących współpracę z PES w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych deklarują gminy miejskie (połowa z nich) oraz gminy miejsko - wiejskie (49%). Relatywnie najmniejszy odsetek JST posiadających interesujące nas zapisy wystąpił w powiatach, tam też wystąpił największy odsetek odpowiedzi „nie wiem”.

Mały odsetek powiatów deklaruujących współpracę z PES w rozwiązywaniu problemów społecznych i bardzo duży odsetek odpowiedzi świadczących o braku wiedzy w tym zakresie, pozwala przypuszczać, że albo dział/jednostki organizacyjne polityki społecznej starostwa działają w oderwaniu od działu odpowiedzialnego za współpracę z sektorem pozarządowym, albo dział odpowiedzialny za współpracę z NGO nie ma wystarczającej wiedzy nt. tego, jakie działania w obszarze polityki społecznej realizują PES.

Tabela 4. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o ES w SRPS.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
tak	46%	50%	49%	28%
nie	12%	8%	3%	11%
nie wiem	31%	25%	36%	39%
nie mieliśmy w 2019 r. strategii	11%	17%	13%	22%

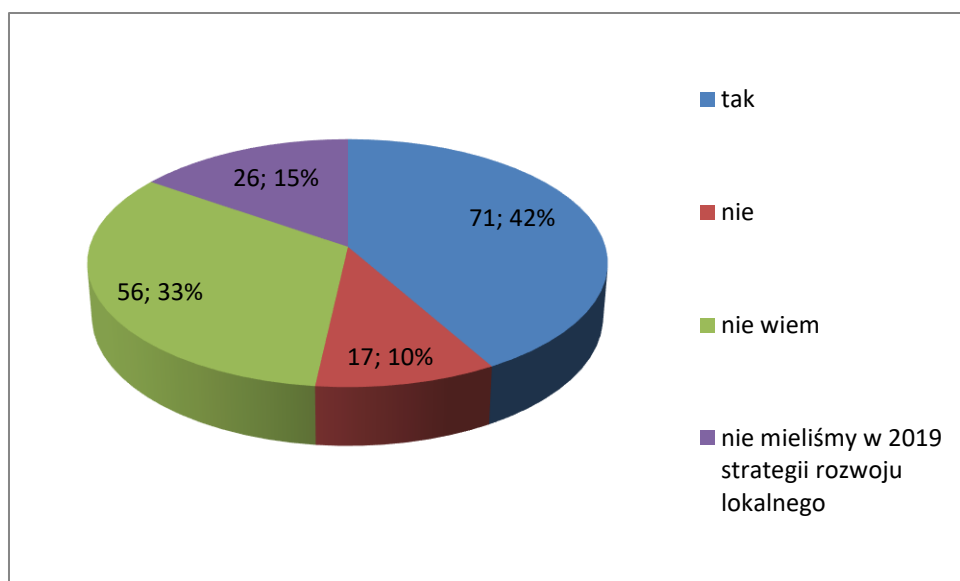
Strategia Rozwoju Lokalnego

Strategia Rozwoju Lokalnego (SRL) to podstawowy dokument na szczeblu lokalnym, w obrębie którego zostają zaplanowane główne płaszczyzny rozwoju gospodarczego, społecznego oraz zmian w środowisku naturalnym. Ponieważ ekonomia społeczna, jak sama nazwa wskazuje, integruje obszar społeczny i ekonomiczny, można zakładać, iż zostanie włączona w planowanie rozwoju lokalnego również w tym dokumencie strategicznym.

Dlatego też co roku pytamy małopolskie gminy i powiaty czy w obowiązującej w danym roku strategii przewidziano współpracę z PES w konkretnych przedsięwzięciach na rzecz rozwoju gminy czy powiatu. Podobnie jak w przypadku SRPS, tak i w tym dokumencie wyniki są podobne do zeszłorocznych, a różnice odpowiedzi w poszczególnych kategoriach nie przekraczają +/- 5 pp.

42% JST przewidziało udział PES w rozwoju lokalnym, druga najliczniejsza kategoria wybranych odpowiedzi świadczy o braku wiedzy nt. ES w SRL (33%), 10% deklaruje brak omawianych zapisów, a 15% brak aktualnej strategii.

Wykres 10. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w SRL.

N = 170

Relatywnie najczęściej zapisy przewidujące współpracę z PES w konkretnych przedsięwzięciach na rzecz rozwoju lokalnego miały w 2019 r. gminy miejskie (7 z 12). Gminy wiejskie i miejsko-wiejskie w ok. 40% jednostek posiadały takie zapisy, ale też w tych dwu typach JST był najwyższy odsetek odpowiedzi „nie wiem” (odpowiednio 34% i 36%) oraz „nie mieliśmy 2019 r. aktualnej strategii rozwoju lokalnego” (odpowiednio 17 % i 18 %).

Można zatem założyć, że w 2020 r. duża grupa JST będzie pracowała nad swoją strategią rozwoju lokalnego, warto zadbać o to by system wsparcia ES tworzony przez OWES i ROPS zaoferował wsparcie polegające na przedstawieniu sposobów wykorzystania ES w rozwoju lokalnym.

Tabela 5. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o ES w SRL.

Strategia lokalnego	rozwoju	gmina wiejska	gmina miejska	gmina wiejska	miejsko- wiejska	powiat
		% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie		% z N w kolumnie
tak		39%	58%	41%		44%
nie		10%	17%	5%		17%
nie wiem		34%	25%	36%		28%
nie mieliśmy w 2019 r. SRL		17%	0%	18%		11%

Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek tworzenia programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powinien on dotyczyć szerokiego spektrum organizacji (nie tylko stowarzyszeń i fundacji), uwzględniać różnorodne formy współpracy samorządu z organizacjami (finansowe i niefinansowe) i powstawać w trybie konsultacji społecznych. Tworzenie tego dokumentu ma zatem szansę stać się elementem nawiązywania współpracy między lokalnie działającymi podmiotami ekonomii społecznej, a gminą/powiatem.

Z punktu widzenia stymulowania rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w wymiarze lokalnym ważne było zdobycie informacji czy w rocznych programach współpracy przewidziano działania wspierające rozwój istniejących w gminie/powiecie PES (poprzez wsparcie finansowe i/lub pozafinansowe).

Jak co roku, zdecydowana większość respondentów udzieliła odpowiedzi twierdzącej na to pytanie (84% JST); 11% samorządów zadeklarowało brak przewidzianych w programie działań wspierających PES (8 gmin wiejskich, 3 powiaty, 5 gmin miejsko-wiejskich i 2 gminy miejskie). 2% gmin nie posiadało w 2019 r. programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi PES (2 gminy i 2 gminy miejsko – wiejskie).

Wykres 11. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w RPW.

N = 172

Co ciekawe, relatywnie najwięcej programów współpracy zawierających zapisy o wspieraniu PES posiadały w 2019 r. gminy wiejskie (86%), a najmniej gminy miejsko – wiejskie (80 %).

Tabela 6. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o wsparciu PES w RPW.

Roczny plan współpracy z organizacjami pozarządowymi	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
tak	86%	83%	80%	83%
nie	8%	17%	13%	17%
nie wiem	4%	0%	3%	0%
nie mieliśmy w 2019 r. rocznego programu	2%	0%	5%	0%

Środki finansowe przeznaczone przez JST na realizację rocznego programu współpracy.

Jakimi kwotami dysponują gminy i powiaty w rocznych programach współpracy z NGO i innymi PES? Informacje o środkach przeznaczonych na współpracę finansową (głównie powierzanie i zlecanie zadań) mówią wiele o postrzeganiu PES jako partnera w realizacji zadań publicznych, z drugiej strony pozwalają uzyskać obraz, na ile środki samorządowe mogą być solidnym źródłem finansowania działalności lokalnych PES.

Włączając wszystkie przypadki do analizy dostaliśmy dane świadczące o tym, że średnia kwota w budżetach małopolskich gmin i powiatów przeznaczona na realizację rocznych programów współpracy wynosi 1,71 miliona złotych (w 2018 roku - 1,34 miliona złotych), mediana wynosi 140 tysięcy złotych (w 2018 r. - 130 tys.). Jednak bliższa analiza statystyk przynosi ważną informację, że w badanej próbie znalazły się przypadki bardzo mocno zniekształcające ww. statystyki opisowe, zwłaszcza średnią (w próbie znalazła się gmina przeznaczająca 92,8 mln złotych na realizację programu ale i 6 gmin, które nie przeznaczyły żadnych środków bo np. nie posiadały w 2019 r. programu współpracy z NGO). W sumie, po usunięciu z analizy 15 przypadków odstających średnia obniżyła się do 478 tys. złotych, mediana natomiast pozostała bez zmian.

Małopolskie JST są ekstremalnie zróżnicowane w podejściu do budżetowania zadań zleczanych sektorowi ekonomii społecznej o czym świadczą powyższe statystyki i jeszcze jeden parametr - odchylenie standardowe czyli rozproszenie wartości wokół średniej. Ten parametr pozostaje na bardzo wysokim poziomie również po usunięciu przypadków odstających (ma wartość blisko dwukrotnej wartości średniej).

Tabela 7. Statystyki opisowe dotyczące wysokości budżetów na współpracę z PES w RPW.

Kwota środków finansowych na współpracę z NGO			Kwota środków finansowych na współpracę z NGO (bez 15 przypadków odstających) ²		
N	Ważne		N	Ważne	
		166			151
Średnia		1 708 864,90	Średnia		477 995,49
Mediana		140 000,00	Mediana		140 000,00
Odchylenie standardowe		8 856 766,876	Odchylenie standardowe		829 797,197
Minimum		0	Minimum		258
Maksimum		92804000	Maksimum		5449006

Głębsza eksploracja zależności między budżetem w rocznym programie współpracy a typem JST, wskazuje na istotną statystycznie zależność³ – najwyższe budżety na współpracę przeznaczają powiaty (średnio dziewięciokrotnie wyższe od przeciętnego budżetu gmin wiejskich). Na drugim miejscu plasują się gminy miejsko-wiejskie ze średnim budżetem trzykrotnie większym od budżetu gmin wiejskich).

Tabela 8. Średnie kwoty w budżetach przeznaczone na współpracę z PES w 2019 r. w zależności od typu JST.

			gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
			Średnia	Średnia	Średnia	Średnia
Łączna kwota środków finansowych w RPW w 2019 r.			708 808	1 313 274	2 186 733	6 441 891

Po rekodowaniu zmiennej ilościowej – wysokość budżetu przeznaczonego na realizację rocznego programu współpracy - na zmienną przedziałową, otrzymujemy wiele mówiący obraz tego, jak różnią się między sobą JST w zakresie planowania i wydatkowania środków finansowych na współpracę z PES. Do analizy zostały włączone wszystkie obserwacje, również przypadki odstające.

Najliczniejszą grupę JST stanowią te, które zaplanowały w swoich rocznych programach kwoty pow. 10 tys. zł do 100 tys. zł (27%), na drugim miejscu plasują się JST, które przeznaczyły na współpracę z PES „oczko wyżej” czyli pow. 100 tys. zł do 250 tys. zł. (22%), na trzecim miejscu uplasowali się „giganci współpracy” czyli samorządy przeznaczające ponad 2 mln złotych – to już 16 % małopolskich

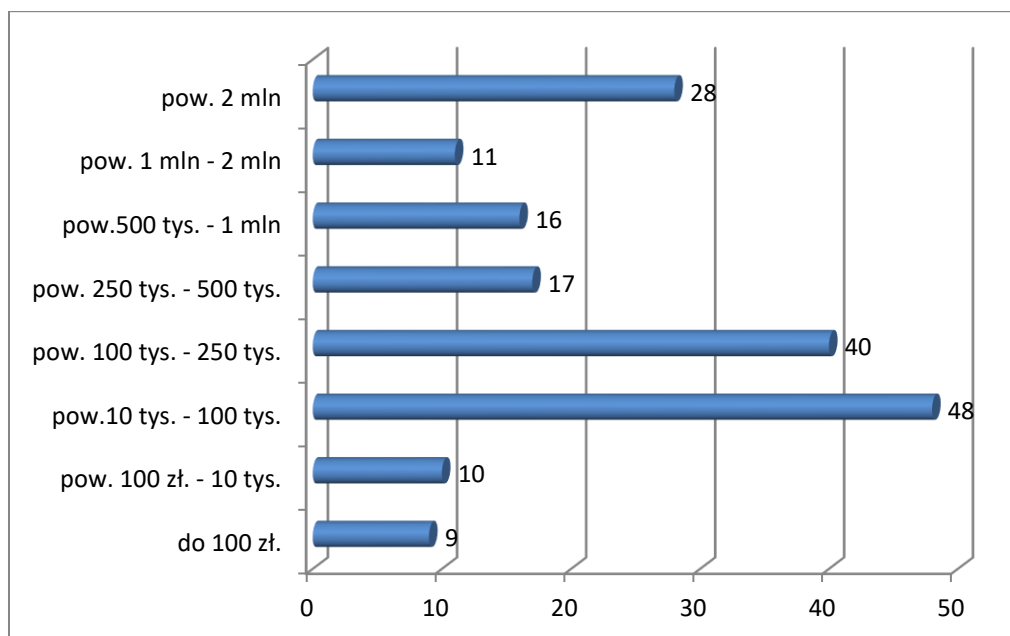
² 9 dolnych przypadków (do 100 zł, w tym 6 z budżetem równym 0) i 6 górnych przypadków (pow. 10 mln).

³ Korelacja R-Pearsona na poziomie 0,02

samorządów. W sumie, powyżej pół miliona złotych (powyżej średniej) na współpracę z sektorem ES przeznaczyło 55 JST co stanowi ponad ¼ wszystkich JST w Małopolsce, a w badanej próbie – 31%.

O wspomnianym wyżej, dużym zróżnicowaniu świadczy jednak fakt, że 9 JST nie przeznaczyła żadnej kwoty na współpracę lub budżet symboliczny – do 100 zł., kolejne 10 JST maksymalnie 10 tys. zł, czyli budżet pozwalający na sfinansowanie raczej incydentalnego przedsięwzięcia.

Wykres 12. Budżety JST zapisane w RPW w podziale na kategorie.

N = 179

Każdy typ JST posiada jednostki różniące się od siebie w obrębie danej kategorii pod względem wysokości środków przeznaczanych na współpracę z NGO, jednak najbardziej zróżnicowane są pod tym względem gminy wiejskie. Wśród nich znajdują się bowiem gminy należące do każdej kategorii – od takich, które zaznaczyły do 100 zł. na współpracę z PES (5 gmin wiejskich), przez takie, które wydatkowały na nią w 2019 r. ponad 2 miliony złotych (11 gmin wiejskich).

Można zaobserwować istotną statystycznie zależność⁴ - pomiędzy wysokością budżetu, a realizacją w 2019 r. budżetu obywatelskiego; zgodnie z intuicją – budżet obywatelski to domena JST o wysokich budżetach w RPW (pow. 500 tys. zł).

Ponadto, analiza korelacji nie wykazała zależności między wysokością budżetu, a:

- wykorzystaniem w 2019 r. poszczególnych form wsparcia finansowego i pozafinansowego,
- zróżnicowaniem potencjału PES występujących na terenie JST,

⁴ Poziom istotności w teście Chi-kwadrat wynosi 0,001

- posiadaniem zapisów o stosowaniu narzędzi ekonomii społecznej w strategiach rozwiązywania problemów społecznych i strategiach rozwoju lokalnego,
- wydzieleniem środków na inicjatywę lokalną oraz fundusz sołecki,
- stosowaniem klauzul społecznych przez JST.

III. Inicjatywa lokalna, fundusz sołecki, budżet obywatelski oraz klauzule społeczne w zamówieniach publicznych.

Inicjatywa lokalna

Inicjatywa lokalna – to forma współpracy jednostek samorządu terytorialnego z ich mieszkańcami, w celu wspólnego realizowania zadania publicznego na rzecz społeczności lokalnej (art. 2 pkt. 4 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). Co ważne, mieszkańcy mogą ją realizować bezpośrednio lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych. Inicjatywa lokalna jest zatem zupełnie czym innym niż zlecenie zadania publicznego do realizacji mieszkańcom/organizacjom pozarządowym – w tym przypadku to gmina i mieszkańcy są współrealizatorami zadania publicznego. Dokumentem, w którym mogą zostać ujęte zapisy odnośnie realizacji inicjatywy lokalnej jest roczny i/lub wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

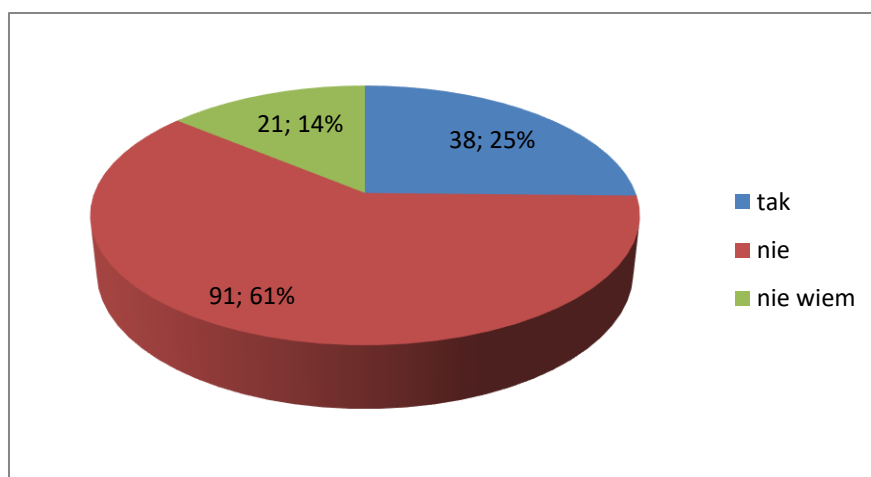
Wskaźnikiem, który może świadczyć o otwartości samorządu na organizowanie inicjatywy lokalnej jest pytanie o zabezpieczenie środków finansowych na omawianą formę współpracy z mieszkańcami. Choć z drugiej strony należy pamiętać, że JST może "trzymać" środki w budżetach poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych bez wydzielania ich specjalnie na ten cel. Podejście takie oznacza, że wydatki danej jednostki będą mogły być przeznaczone również na realizację inicjatywy lokalnej jeżeli zostanie ona zgłoszona.

Z badań prowadzonych od ośmiu lat wynika, że samorządy w małym stopniu korzystają z tej pierwszej opcji – wydzielenia środków specjalnie na inicjatywę lokalną – zrobił tak co czwarty samorząd, 61% JST nie zabezpieczyło środków na ten cel, a 14% JST nie ma wiedzy na ten temat.

Relatywnie najczęściej zabezpieczenie środków na interesującą nas inicjatywę zrobiły gminy miejskie (połowa z badanych), a najrzadziej powiaty (17%). Wśród gmin wiejskich budżet na inicjatywę lokalną zagwarantowała co piąta gmina, a wśród gmin miejsko - wiejskich co czwarta.

Wykres 13. Odsetek JST, które zabezpieczyły środki finansowe na inicjatywę lokalną.

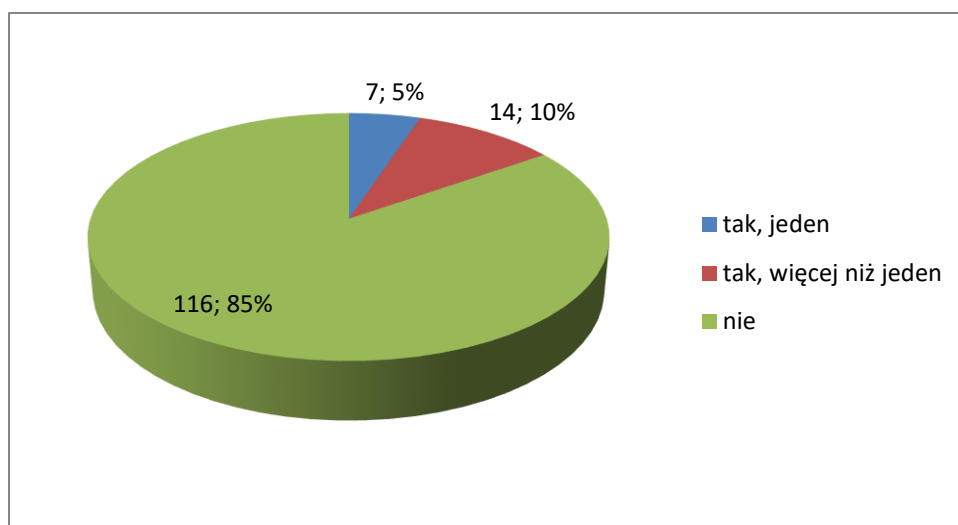
N = 150

Tabela 9. Zależność między typem JST, a zabezpieczeniem środków finansowych na inicjatywę lokalną.

Czy zabezpieczono budżet na inicjatywę lokalne	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
tak	21%	42%	26%	17%
nie	61%	58%	59%	83%
nie wiem	17%	0%	15%	0%

85% JST zadeklarowała, że w 2019 r. nie wpłynął żaden wniosek o realizację inicjatywy lokalnej. Z puli pozostałych 15% JST, w 10% przypadków wniosków było więcej niż jeden – odsetek ten jest identyczny jak w badaniu z roku 2018. Zbieżny rozkład odpowiedzi jak dla ogółu badanych znalazł się w gminach wiejskich – w 10% gmin wiejskich wpłynął więcej niż 1 wniosek, w 5% jeden. W gminach miejsko – wiejskich odwrotnie – w 10% wpłynął 1 wniosek, w 5% więcej niż jeden. Powiaty nie zrealizowały żadnej inicjatywy lokalnej w 2019 r. z powodu braku wniosków, podobnie było w przypadku gmin miejskich – tu tylko w jednej wpłynęły wnioski od mieszkańców.

Wykres 14. Odsetek JST, w których wypłynęły wnioski na realizację inicjatywy lokalnej.

N = 151

Tabela 10. Zależność między typem JST, a wpływaniem wniosków na realizację inicjatywy lokalnej.

Czy został złożony wniosek o realizację inicjatywy lokalnej	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
tak, jeden	5%	0%	10%	0%
tak, więcej niż jeden	10%	8%	5%	0%
nie	76%	83%	72%	100%
nie wiem	9%	8%	13%	0%

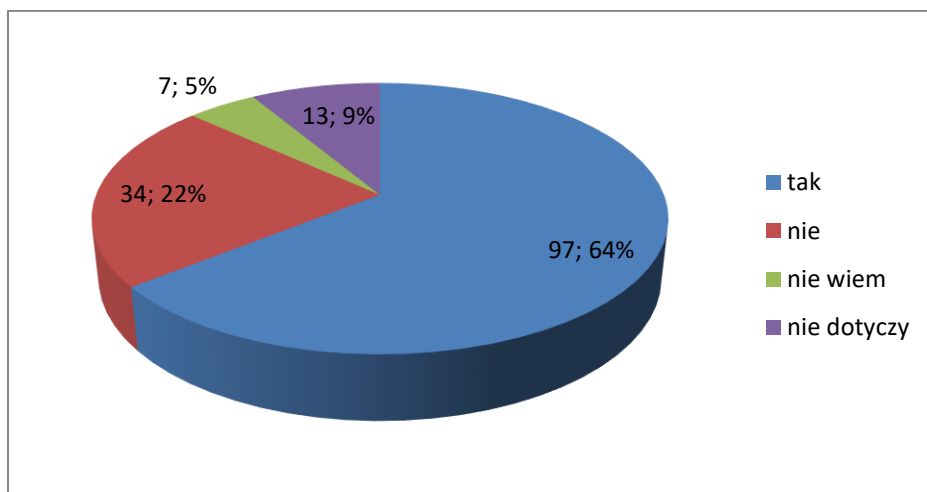
Wyniki pokazują, że inicjatywa lokalna jest rzadko stosowanym instrumentem w małopolskich samorządach, trudno jednak powiedzieć czy powodem tego jest małe zainteresowanie mieszkańców i organizacji tym instrumentem czy brak zainteresowania samorządu wspieraniem tego typu aktywności.

Fundusz sołecki

W Polsce podstawą dla funkcjonowania funduszy sołeckich jest Ustawa o funduszu sołeckim z 20 lutego 2009 roku. Fundusz ten zasilany jest ze środków budżetowych gmin i służy realizacji zadań mających na celu poprawę warunków życia mieszkańców. Warto zaznaczyć, że dla części wydatków płynących z funduszu sołeckiego gminom przysługuje zwrot z budżetu państwa w formie dotacji celowej oraz dodać, że powiaty nie dysponują funduszami sołeckimi.

W 2019 r. odsetek JST, który zabezpieczył środki finansowe na realizację funduszu sołeckiego wynosił 64% i był identyczny jak w 2018 r. 22% gmin nie przewidziało odrębnej puli na realizację działań w ramach funduszu sołeckiego. Największe zainteresowanie funduszem sołeckim, mierzone deklaracją o zabezpieczeniu środków finansowych na ich realizację, było w gminach miejsko-wiejskich (88% tego typu gmin). Na drugim miejscu znajdują się gminy wiejskie (66% z nich przewidziało środki na fundusz sołecki). W tegorocznej edycji 5 z 12 gmin miejskich zorganizowało fundusze dzielnicowe (miejskie odpowiedniki sołectw).

Wykres 15. Odsetek JST, które zarezerwowały środki na realizację funduszu sołeckiego.

N = 151

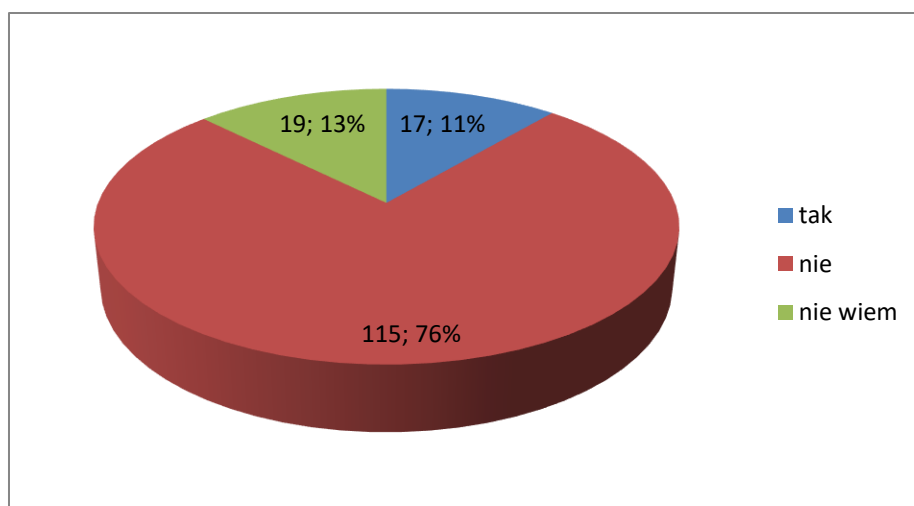
Budżet obywatelski

Budżet obywatelski, nazywany również partycypacyjnym to proces, w którym mieszkańcy decydują o przeznaczeniu wydzielonej części budżetu JST. Budżet obywatelski jest traktowany jako szczególna formuła konsultacji społecznych ujętych w art. 5a Ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 3d Ustawy o samorządzie powiatowym.

W 2019 r. na organizację budżetu obywatelskiego zdecydowało się 11% badanych JST. Zdecydowana większość JST (76%) nie planowała realizacji takiego przedsięwzięcia, a 13% nie posiadała wiedzy na interesujący nas temat. W tegorocznym badaniu odnotowujemy 5-cio procentowy spadek JST organizujących tego typu zaawansowaną konsultację społeczną w stosunku do lat 2017 i 2018.

Budżet obywatelski to domena gmin miejskich (5 z 12 zarezerwowało fundusze na ten cel); realizowała je też ponad ¼ gmin miejsko – wiejskich, 1 powiat i 3 gminy wiejskie. Przypomnijmy jeszcze, że realizacja budżetu obywatelskiego powiązana jest dodatkowo z wysokością budżetu przeznaczonego na realizację rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wykres 16. Odsetek JST, które zorganizowały budżet obywatelski w 2019r.

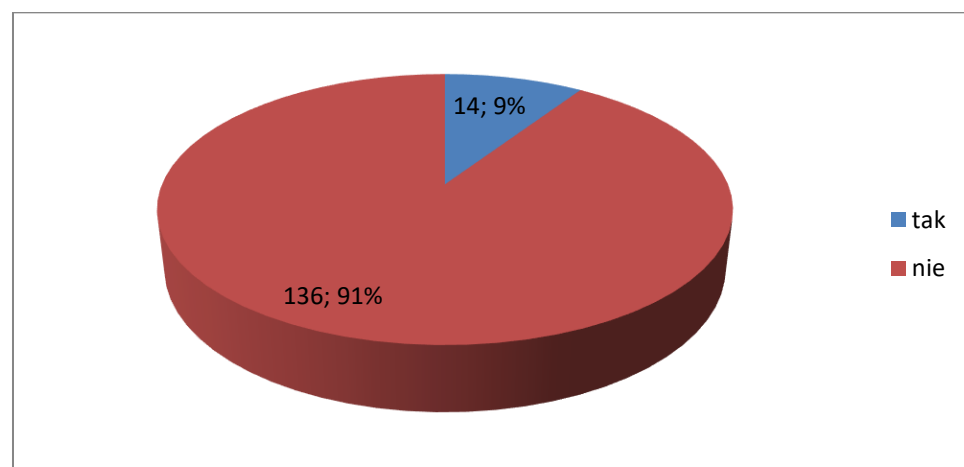
N = 151

Klauzule społeczne

Klauzule społeczne to wyłączenia od ogólnych zasad zamówień publicznych, do których muszą stosować się wszystkie organy administracji rządowej i samorządowej, stosowane ze względu na istotne cele społeczne.

W 2019 roku w Małopolsce tylko 14 JST zdecydowało się na wprowadzenie zapisów o klauzuli społecznej do dokumentacji przetargowej, co stanowi 9 % gmin i powiatów, które odpowiedziały na to pytanie (w 2018 r. – 15 JST). Dwie gminy zastosowały klauzule w 2018 r. i 2019 r.). W tym roku relatywnie najczęściej klauzule zastosowały powiaty – 3 z 17, w pozostałych typach JST odsetek był podobny – ok. 8%.

Wykres 17. Odsetek JST, które w 2019 r. zastosowały klauzule społeczne.

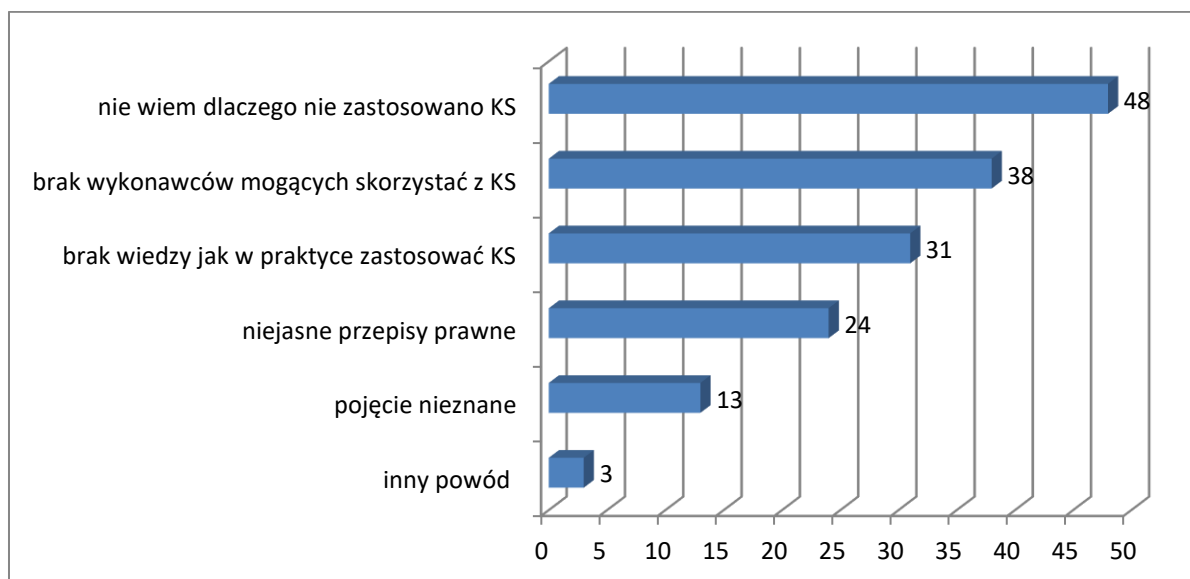

N= 150

W 12 przypadkach zgłosił się wykonawca mający uprawnienia do skorzystania z klauzuli społecznej. W 91% badanych JST nie zastosowano przepisów preferujących wykonawcę ze względu na ważne społecznie cele, najczęściej wybierając odpowiedź „nie wiem dlaczego nie zastosowano klauzuli społecznej” (48 JST). Ranking powodów w 2019 r. układał się podobnie jak w 2018 r.:

- brak wykonawców mogących skorzystać z klauzuli społecznej (38 wskazania),
- brak wiedzy jak w praktyce zastosować klauzule społeczne (31 wskazania),
- niejasne przepisy prawne dotyczące stosowania klauzul społecznych/ obawy przed interpretacją przepisów (24 wskazania),
- brak wiedzy na temat klauzul społecznych – „pojęcie nie jest nam znane” (13 wskazań).

Wykres 18. Ranking powodów, dla których nie zostały zastosowane klauzule społeczne w 2019 r.

N = 136, Odpowiedzi nie sumują się do N gdyż można było wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Gminy wiejskie wskazywały jako najczęstszy powód nie stosowania klauzul społecznych (poza odpowiedzią „nie wiem” - 41%) brak wiedzy jak w praktyce zastosować klauzule społeczne (31%) oraz brak wykonawców mogących z nich skorzystać (28%). Gminy miejskie wskazują głównie na brak wykonawców (6 z 14), powiaty na niejasne przepisy prawne (5 z 11). Połowa przedstawicieli gmin miejsko – wiejskich nie zna powodów niezastosowania klauzul w zamówieniach swoich jednostek, 24% wskazuje niejasne przepisy prawne, a 18% brak wykonawców.

Tabela 11. Zależność między typem JST a powodami nie zastosowania klauzul społecznych w 2019r.

Powód, dla którego nie skorzystano z klauzul społecznych	gmina wiejska	gmina miejska	gmina miejsko-wiejska	powiat
	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie	% z N w kolumnie
Klauzule były nam nieznane	13%	10%	6%	0%
Brak wiedzy jak w praktyce zastosować klauzule społeczne	31%	10%	9%	27%
Brak wykonawców	28%	60%	18%	27%
Niejasne przepisy prawne	10%	30%	24%	45%
Nie wiem dlaczego nie zastosowano klauzul społecznych	41%	10%	52%	27%
Inny powód	2%	10%	0%	0%

Spis tabel i wykresów

Tabele

Tabela 1. Zależność między typem JST a obszarami współpracy z PES w 2019 r.	16
Tabela 2. Zależność między typem JST a formami współpracy z PES.	20
Tabela 3. Zależność między typem JST a dostępnością PES świadczących usługi społeczne.	22
Tabela 4. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o ES w SRPS.	26
Tabela 5. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o ES w SRL.	27
Tabela 6. Zależność między typem JST a posiadaniem zapisów o wsparciu PES w RPW.	29
Tabela 7. Statystyki opisowe dotyczące wysokości budżetów na współpracę z PES w RPW.	30
Tabela 8. Średnie kwoty w budżetach przeznaczone na współpracę z PES w 2019 r. w zależności od typu JST.	30
Tabela 9. Zależność między typem JST, a zabezpieczeniem środków finansowych na inicjatywę lokalną.	33
Tabela 10. Zależność między typem JST, a wpłynięciem wniosków na realizację inicjatywy lokalnej.	34
Tabela 11. Zależność między typem JST a powodami nie zastosowania klauzul społecznych w 2019r.	38

Wykresy

Wykres 1. Struktura JST biorących udział w badaniu.	12
Wykres 2. Stanowisko pełnomocnika ds. organizacji pozarządowych w badanych JST.	13
Wykres 3. Poziom współpracy badanych JST i powody jej braku w 2019 r.	14
Wykres 4. Obszary współpracy JST z PES w 2019 r.	15
Wykres 5. Formy współpracy JST z PES w 2019r.	19
Wykres 6. Potencjał PES do świadczenia usług społecznych - występowanie na terenie badanych JST.	22
Wykres 7. Podmioty ekonomii społecznej, z którymi JST współpracują najrzadziej.	23
Wykres 8. Podmioty, z którymi JST współpracują najczęściej i są zadowolone z efektów tej współpracy.	24
Wykres 9. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w SRPS.	25
Wykres 10. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w SRL.	27
Wykres 11. Odsetek JST posiadających zapisy o ES w RPW.	28
Wykres 12. Budżety JST zapisane w RPW w podziale na kategorie.	31
Wykres 13. Odsetek JST, które zabezpieczyły środki finansowe na inicjatywę lokalną.	33
Wykres 14. Odsetek JST, w których wpłynęły wnioski na realizację inicjatywy lokalnej.	34
Wykres 15. Odsetek JST, które zarezerwowały środki na realizację funduszu sołectkiego.	35

Wykres 16. Odsetek JST, które zorganizowały budżet obywatelski w 2019r.....	36
Wykres 17. Odsetek JST, które w 2019 r. zastosowały klauzule społeczne.	36
Wykres 18. Ranking powodów, dla których nie zostały zastosowane klauzule społeczne w 2019 r.	37

Wzór kwestionariusza ankiety

Wprowadzenie do ankiety

Dziękujemy, że zgodził(a) się Pan(i) na udział w badaniach jednostek samorządu terytorialnego w województwie małopolskim. Badanie realizowane jest cyklicznie przez **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie** w ramach projektu Małopolski Ośrodek Koordynacji Ekonomii Społecznej. Celem badania jest zdobycie informacji na temat współpracy jednostek samorządu terytorialnego z podmiotami ekonomii społecznej **za rok 2019**. Raport z badań dostępny będzie na stronie www.monitoring.es.malopolska.pl w części „Raporty z badań”.

Wypełnienie ankiety trwa około 10 minut i składa się z **dwóch części**. Pierwsza część (bloki "Współpraca z PES i Działania JST" oraz "Strategia JST") **dotyczy współpracy z podmiotami ekonomii społecznej i jest kierowane do osoby pełniącej funkcję pełnomocnika ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi**. Druga część (blok "Zamówienia publiczne") **kierowana jest do osoby odpowiedzialnej za zamówienia publiczne w Państwa jednostce**. Każda z osób może wypełniać ankietę korzystając z jednego, przesłanego w mailu do Państwa, linka.

W każdej chwili można także **przerwać wypełnianie ankiety i powrócić do niej później** (dotychczasowe odpowiedzi zostaną zapisane). Aby powrócić do ankiety wystarczy **kliknąć ponownie na link**, który otrzymali Państwo w mailu.

Wszystkim uczestnikom badania **gwarantujemy pełną poufność**, prosząc w zamian o szczere odpowiedzi. Licząc na Pana(i) życzliwość i współpracę, **z góry dziękujemy** za udział w badaniu.

W razie niejasności lub pytań dotyczących ankiety prosimy o kontakt z p. Martą Bohdziewicz- Lulewicz: mlulewicz@rops.krakow.pl, tel: (12) 422 06 36 w. 26

Współpraca z PES i działania JST

1. Kto w urzędzie gminy/starostwie zajmuje się współpracą z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art.3 ust. 3 Ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie?

- ☐ pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych
- ☐ inny pracownik (proszę podać nazwę stanowiska.....)

2. Proszę zaznaczyć jaki typ samorządowej jednostki terytorialnej Państwo reprezentują:

- ☐ gmina wiejska

- ☐ gmina miejska
- ☐ gmina miejsko-wiejska
- ☐ powiat

3. Czy w roku 2019 współpracowali Państwo z przynajmniej jednym podmiotem ekonomii społecznej (PES)*?

- ☐ tak ---proszę przejść do pytania nr. 5
- ☐ nie - ---proszę przejść do pytania nr. 9

* podmioty ekonomii społecznej (PES) to:

- kluby sportowe,
- stowarzyszenia (poza klubami sportowymi),
- fundacje,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- zakłady aktywności zawodowej,
- centra integracji społecznej,
- kluby integracji społecznej,
- warsztaty terapii zajęciowej,
- spółdzielnie socjalne,
- spółki non profit w myśl art. 3 ust 3 pkt 4 Ustawy pożytku publicznym i o wolontariacie
- ochotnicza straż pożarna.

4. Jakie były główne przyczyny braku współpracy z podmiotami ekonomii społecznej (PES) w roku 2019?

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- ☐ brak PES na terenie gminy
- ☐ brak potencjału PES do współpracy
- ☐ niechęć do współpracy po stronie PES
- ☐ brak działań/możliwości współpracy z PES po stronie JST
- ☐ inne przyczyny, jakie

5. W jakich obszarach współpracowali Państwo z PES w 2019 roku?

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- ☐ kultura i sztuka
- ☐ sport, turystyka, rekreacja
- ☐ edukacja i wychowanie
- ☐ ochrona zdrowia

- ☐ pomoc społeczna i socjalna
- ☐ ochrona środowiska
- ☐ rynek pracy, aktywizacja zawodowa
- ☐ animowanie działań wspólnot lokalnych, działania sąsiedzkie
- ☐ w innym obszarze, jakim?

6. Jeśli zaznaczono więcej niż jeden obszar:

- Na który obszar współpracy przeznaczono najwięcej środków finansowych?

.....

7. Biorąc pod uwagę rok 2019, proszę zaznaczyć te formy współpracy z PES, które Państwo realizowali:

	Tak	Nie	Nie wiem
Powierzenie PES wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji	☐	☐	☐
Wspieranie PES w wykonaniu zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji	☐	☐	☐
Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności	☐	☐	☐
Konsultacje z PES projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań pożytku publicznego	☐	☐	☐
Utworzenie/kontynuowanie prac wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli PES oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej	☐	☐	☐
Umowy partnerstwa w celu wspólnej realizacji projektów	☐	☐	☐
Udzielenie wsparcia lokalowego na preferencyjnych warunkach (np. użytkowanie, najem, lub dzierżawa w drodze bezprzetargowej lub po cenach niższych niż rynkowe)	☐	☐	☐
Udzielanie pożyczek, gwarancji, poręczeń podmiotom ekonomii społecznej na realizację zadań w sferze pożytku publicznego	☐	☐	☐
Współpraca z PES w formie regrantingu	☐	☐	☐
Wsparcie organizacyjne – merytoryczne dla podmiotów ekonomii społecznej (np. Punkt poradnictwa dla NGO)	☐	☐	☐
inne, jakie...	☐	☐	☐

Tak Nie
Nie
wiem

8. Czy są Państwo raczej zadowoleni czy też raczej niezadowoleni z efektów współpracy z podmiotami ekonomii społecznej, z którymi współpracowała Państwa organizacja w 2019 roku?

Jeżeli w roku 2019 nie współpracowano z danym typem podmiotów - proszę zaznaczyć "nie współpracowaliśmy"

	nie współpracowaliśmy	zadowoleni lub raczej zadowoleni	ani zadowoleni ani niezadowoleni	niezadowoleni lub raczej niezadowoleni
kluby sportowe	☐	☐	☐	☐
stowarzyszenia (poza klubami sportowymi)	☐	☐	☐	☐
fundacje	☐	☐	☐	☐
stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego	☐	☐	☐	☐
organizacje kościelne i związki wyznaniowe	☐	☐	☐	☐
zakłady aktywności zawodowej	☐	☐	☐	☐
centra integracji społecznej	☐	☐	☐	☐
kluby integracji społecznej	☐	☐	☐	☐
warsztaty terapii zajęciowej	☐	☐	☐	☐
spółdzielnie socjalne	☐	☐	☐	☐
spółki non-profit w myśl art. 3 ust 3 pkt 4 Ustawy po pożytku publicznym i o wolontariacie	☐	☐	☐	☐
ochotnicze straże pożarne	☐	☐	☐	☐
ośrodki wsparcia ekonomii społecznej*	☐	☐	☐	☐

* ośrodek wsparcia ekonomii społecznej jest to organizacja świadcząca wsparcie dla wspólnot lokalnych, w tym gmin oraz osób i organizacji zamierzających powołać podmiot ekonomii społecznej, np. klub integracji społecznej lub spółdzielnię socjalną.

9. Czy w Państwa Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych obowiązującej w roku 2019 przewidziano współpracę z PES w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie wiem
- ☐ nie mamy aktualnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

10. Czy w Państwa STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO obowiązującej w roku 2019 przewidziano współpracę z PES w konkretnych przedsięwzięciach na rzecz rozwoju Gminy/Powiatu?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie wiem
- ☐ nie posiadaliśmy w 2019 roku strategii rozwoju lokalnego

11. Czy w Państwa rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi obowiązującym w roku 2019 przewidziane zostały działania wspierające rozwój istniejących w gminie/powiecie PES (poprzez wsparcie finansowe i/lub pozafinansowe)?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie wiem
- ☐ nie opracowaliśmy w 2019 roku rocznego programu współpracy

12. Jaką łączną kwotę środków finansowych przewidzieli Państwo w roku 2019 na realizację rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

13. Proszę o zaznaczenie czy w Państwa gminie/powiecie w roku 2019 funkcjonowały PES, które realizowały działania z zakresu usług użyteczności publicznej wymienionych poniżej ?

	Tak	Nie	Nie wiem
usługi opiekuńcze nad osobami zależnymi (np. dzieci, osoby starsze)	☐	☐	☐
usługi edukacyjne (np. organizacja kursów, szkoleń, prelekcji)	☐	☐	☐
organizacja czasu wolnego (m.in. dla dzieci i osób starszych)	☐	☐	☐
działania na rzecz bezpieczeństwa (m.in. gaszenie pożarów, ratownictwo)	☐	☐	☐

	Tak	Nie	Nie wiem
wsparcie specjalistyczne (m.in. psychologiczne, prawne)	☐	☐	☐
poradnictwo i opieka medyczna	☐	☐	☐
dożywanie osób w trudnej sytuacji życiowej (np. klientów OPS)	☐	☐	☐
usługi w zakresie kultury, sztuki, tradycji	☐	☐	☐
rozwój przedsiębiorczości lokalnej (np. poprzez wsparcie produktów wytwarzanych lokalnie przez mieszkańców)	☐	☐	☐
inne, jakie...	☐	☐	☐

14. Czy w budżecie gminy/powiatu w roku 2019 zabezpieczono środki finansowe na realizację inicjatyw lokalnych w rozumieniu art. 19 b Ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie ?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie wiem

15. Czy w roku 2019 w Państwa Gminie/Starostwie złożony został przynajmniej jeden wniosek o realizację inicjatywy lokalnej w rozumieniu art. 19 b Ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie?

- ☐ tak, jeden
- ☐ tak, więcej niż jeden
- ☐ nie
- ☐ nie wiem

16. Czy w budżecie gminy w 2019 roku zabezpieczono środki finansowe na realizację funduszy sołeckich/dzielnicy/osiedlowych ?

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie wiem
- ☐ nie dotyczy (powiat)

17. Czy w budżecie gminy/powiatu zabezpieczono środki finansowe na realizację budżetu obywatelskiego?

- ☐ tak

- ☐ nie
- ☒ nie wiem

Zamówienia publiczne

18. Czy gmina/zlecała/powiat zlecał w 2019 roku zadania publiczne z zastosowaniem klauzul społecznych ?

- ☐ tak
- ☐ nie – *proszę zakończyć ankietę*

19. Proszę zaznaczyć główne powody, dla których nie zdecydowali się Państwo na zastosowanie klauzul społecznych w zlecanych w 2019 roku zadaniach.

Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

- ☐ pojęcie klauzuli społecznej nie było nam znane
- ☐ nie mieliśmy wystarczających informacji o tym jak w praktyce stosować klauzule społeczne
- ☐ brakowało wykonawców, którzy mogliby skorzystać z takiej klauzuli
- ☐ przepisy nie były wystarczająco jasne / mieliśmy obawy przed błędną interpretacją przepisów
- ☐ nie wiem
- ☐ inne powody, jakie ?

.....

- 20. Czy w 2019 roku zgłosił się przynajmniej jeden podmiot, który skorzystał z zamieszczonej przez Państwa klauzuli ?
- ☐ tak
- ☐ nie

21. Czego dotyczyły zlecenia z 2019 roku, w których zastosowano klauzule społeczne ?

Jeżeli stosowali Państwo klauzule społeczne w wielu zleceniach, proszę napisać czego dotyczyły największe/najważniejsze z nich.

.....

Dziękujemy za uzupełnienie ankiety

